

Baznytinės Šventės

Trečiadienį, lapkričio 1 d., Visų Šventųjų šventė. Kiekvieno kataliko pareiga tą dieną išklausti šv. mišią.

Ketvirtadienį, lapkričio 2 d., Vėlinių Diena.

Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku.

Vyskupas Ketteleris

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

EINA NUO 1915 METŲ

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) SPALIŲ (October) 31 D., 1939 M., No. 83.

TEL. SOUTH Boston 2680

KAINA 5 CENTAI

VILNIUN VARTAI ATKELTI

VILNIAUS KRAŠTE PASKELBTAS KARO STOVIS

VILNIUS, spalio 30 — Lietuvos kariuomenei užėmus Vilnių, komisijonierius Antanas Merkys paskelbė karo stovį, kad svetimas elementas nesutrukdytų įvesti tvarką visame krašte.

Lietuvos vyriausybė išleido patvarkymą, kad visi atgautose Vilniaus krašto žemėse gyventojai, kurie gyveno liepos 12 d., 1920 m., pripažįstami Lietuvos piliečiais. Visi kiti, kurie atsikraustė iš Lenkijos gilumos ar iš kur kitur ir apsigyveno po liepos 12, 1920, bus skaitomi ateiviais, kurių pilietybės klausimas bus sprendžiamas vėliau. Sakoma, kad tokių ateivių bus apie 100,000 asmenų.

Iš Londono per radio praneša, kad sovietams užėmus Vilniaus kraštą, ten įvyko sukilimų. Žmonės reikalavo maisto, drabužių ir gyvenimui namų. Sovietų kariuomenė sukilėlius malšino, daug areštavo, kitus sušaudė, o dar kitus išgabeno į Maskvą. Sakoma, kad kareiviams buvo įsakyta eiti iš namo į namą ir konfiskuoti maistą ir kitokius daiktus ir gabenti į Rusijos teritoriją.

Kaip jau buvo rašyta, žiniomis iš Rygos, sovietų pareigūnai konfiskavę bažnyčių brangenybes, išjungę mašinas fabrikuose ir visą judinamą turtą išgabeno į Rusiją.

Taigi jau ir taip nualintą Vilniaus kraštą, sovietai per 17 dienų dar labiau nualino — apiplėšė. Lietuva turės idėti daug kapitalo atstatyti nualintą Vilniaus kraštą. Bet nenusiminkime! Lietuva atstatys sunaikintas įstaigas ir pavalgidins išbadėjusius Vilniaus krašto gyventojus. Suprantama, kad Lietuva laukia ir iš mūsų amerikiečių materialės pagalbos. Momentas svarbus. Padarykime pasiryžimą, kad Vilnius vėl spinduliuotų visam pasauliui, kaip jis spinduliavo praityj.

J. V. Senatas Atšaukė Draudimą

Washington, D. C., spalio 30 — Pereitą penktadienį Jung. Valstybių Senatas 63 balsais prieš 30 nutarė atšaukti embargo (draudimą) parduoti ginklus, amuniciją ir kitokius karo reikmenis kariaujančiom šalim Europoje.

Prez. Rooseveltas ir jo šalininkai džiūgauja laimėje, o opozicija tvirtina, kad embargo atšaukimas yra tai pirmas žingsnis įsivelti į Europos karą. Tiesa, sakoma, kad karo ginklus ir amuniciją kariaujančiom valstybėms paroduos tik už grynus pinigų.

gus, ir patys pirkėjai turės išsivežti.

Bet šis klausimas dar ne užbaigtas. Įstatymas atšauktas tik Senate. Dabar tas klausimas perkliamas į Atstovų Butą. Atstovų Buto vadai tvirtina, kad įstatymas bus atšauktas mažiausia 30 balsais, bet opozicija sako, kad nebus atšauktas.

Kun. Charles E. Coughlin karštai ragina visus siųsti kongresmanams telegramas, reikalaujant, kad jie balsuotų už embargo palaikymą.



Jo šventenybė, Popiežius Pijus XII

Šv. Tėvas Pasmerkė Diktatorius Ragina Pasaulį Atstatyti Pastovią Taiką

Castel Gandolfo, spalio 30 — Pereitą penktadienį Šv. Tėvas, Popiežius Pijus XII išleido pirmą encikliką, kuria pasmerkė atėjusią komunistų, pagonišką nacizmą, ir bendrai diktatūras, kurios nesilaiko jokių sutarčių, veda rasių kovą. Ragina pasaulį grįžti į pastovią ir teisingą taiką.

Dulaitis ir Dr. Urbutis Jau Lietuvoje

Kaunas, spalio 25 d. — Prekybos Departamento referentas Dulaitis ir dr. Urbutis telegrama praneša, kad jie laimingai grįžo į Lietuvą ir prašo sveikinti jų Amerikos draugus bei pažįstamus.

Lietuva ir Sovietai Pasikeitė Telegramomis

Iš Maskvos praneša, kad Lietuvos premieras gen. Jonas Černius pasiuntęs Sovietų Rusijos užsienio reikalų komisarui ir premieriui Molotovui sveikini mo ir padėkos telegramą Lietuvos kariuomenės įėjimo į Vilnių progą. Gen. Černius dėkoja sovietų vyriausybei už pagalbą "tarptautinių santykių kovoje dėl laisvės ir nepriklausomybės išlaikymo ir dėl grąžinimo senovės sostinės - lopšio".

Sovietų Rusijos premieras ir užsienio reikalų komisaras Molotovs, atsikydamas sveikino Lietuvos visuomenę, realizavusią savo svarbiausį siekį, prijungiant Lietuvos sostinę prie Lietuvos, ir pareiškė pasitikėjimą, kad tarp Rusijos ir Lietuvos draugiškumas bus naudingas abiem šalim.

Spalio 29 d. Sovietų Rusijos raudonoji kariuomenė užbaigė pervesti Lietuvos kariuomenei visas viešias Vilniaus ir Vilniaus krašto įstaigas.

Kaune Eina Derybos Dėl Sovietų Rusijos Įgulų

Kaunas, spalio 25 d. — Su atvykusia Sovietų Rusijos karine delegacija dėdamasi dėl įgulų Lietuvoje.

Vilniečiai Sutiko Lietuvos Kariuomenę Audringomis Ovacijomis Ir Džiaugsmo Ašaromis

Sovietų Propaganda Estijoje

Kaip jau buvo rašyta, kad sovietų Rusijos kariuomenė į Estiją atsivežė spaustuvę, literatūros, filmas ir tt. Ką gi ji daro su tomis filmomis, literatūra ir spaustuvę? Anglų spaudoje rašo, kad sovietų filmas kareiviams rodo ne tik savo kariuomenę, bet ir Estijos publikai. Vadinasi, sovietų propaganda Estijoje jau prasidėjo.

Karas Ore Virš Anglijos

Londonas, Anglija, spalio 30 — Vokietijos karo orlaiviai vėl nulėkė į Angliją ir bombomis bombardavo Anglijos strateginius punktus. Anglijos kareiviai priešlektuvinėmis kanuolėmis bombardavo vokiečių orlaivius.

Italija Planuoja Sulaikyti Rusiją

Budapestas, Vengrija, — Spalio 30 — Pietrytinės Europos diplomatai sako, kad Italijos valdžia planuoja imtis žygių sulaikyti sovietų Rusijos įsigalėjimą Balkanų valstybėse. Italijos diplomatai veda derybas su Balkanų vyriausybėmis, kad išspręsti visus klausimus ir patenkinti tų valstybių reikalavimus. Kaip žinoma, Bulgarija reikalauja, kad Rumunija grąžintų jai Dobrują.

Sovietai taip pat nesnaudžia. Sovietų vyriausybė reikalauja, kad Bulgarija į savo naują ministrų kabinetą įtrauktų keletą ministrų, kurie simpatizuoja Rusijai.

Italija taip pat nori patenkinti ir Vengrijos reikalavimus. Vengrija reikalauja, kad Bulgarija grąžintų jai Transilvaniją. Jeigu Italijai pavyktų sutaukinti Bulgariją su Rumunija ir Vengriją su Bulgarija, tai tada būtų užkirstas kelias sovietų Rusijai į Balkanų valstybes.

Sovietų Rusijos diplomatams labai švelniai elgiasi su Balkanų valstybėmis. Ji kol kas net nestato Rumunijai reikalavimo grąžinti Besarabiją.

Jugoslavija priešinasi Italijos ir Rusijos įtakai. Ji nenori dėtis į Balkanų bloką, kuris būtų Italijos ar Rusijos įtakojė.

120 TUKSTANČIŲ LIETUVIŲ TEBĖRA PAVERGTOSE VILNIJOS ŽEMĖSE

KAUNAS, LIETUVA, spalio 30 — Penktadienį, spalio 27 d. Lietuvos kariuomenė gavo įsakymą išvesti visus stulpus, kuriais lenkai, užgrobę Lietuvos trečdalį su sostine Vilniumi buvo atžymėję, demarkacijos liniją, sukrauti juos į laužą ir sudeginti. Prie demarkacijos linijos susirinko minios žmonių; iš Kauno atvyko kariuomenės vadas, gen. Stasys Raštikis, premieras Černius ir kiti viršininkai. Laužui degant, pasakyta kalbų, sugrota karo muzikos kuriniai. Po to, gen. Vitkauskui vadovaujant, Lietuvos kariuomenė energingai perėjo demarkacijos liniją ties širvintais ir žygiavo į sostinę Vilnių.

Vilniečiai Lietuvos kariuomenę sutiko audringomis ovacijomis, džiaugsmo ašaromis, gėlėmis. Vilnietės lietuvaitės mūsų kareivėlių krūtines papuošė gėlėmis ir įvairiais žaliuynais.

Spalio 28 d., prieš saulės užtekėjimą jau buvo prie Vilniaus vartų ir tik laukė įsakymo tuos vartus atkelti ir žygiuoti į mūsų sostinės centrą. Įsakymas duotas. Lietuvos kariuomenė įėjo į Vilnių, kuris buvo pasipuošęs trispalvėmis vėliavomis, trispalviais ženklais, įvairiais žaliuynais. Vilniaus bažnyčių varpai skambino, skelbdami pasauliui, kad Vilnius, Lietuvos sostinė, kuri per 19 metų buvo pavergta svetimųjų, vėl prijungtas prie Lietuvos. Vilniaus gyventojai, ypač lietuviai entuziastingai sveikino savo išvadotojus. Vilniaus visos bažnyčios, ypač Aušros Vartų, buvo pilnos maldininkų, kurie dėkojo Dievui už grąžinimą laisvės ir nepriklausomybės pavergtam Vilniui. Pasakyta sveikinimų kalbos. Ant Gedimino kalno vėl plėvėsuojta Lietuvos trispalvė vėliava.

Kaune tą dieną gaudė Lietuvos laisvės varpas ir bažnyčių varpai. Triumfas Vilniuje, atvaduotame Vilnijos krašte ir Lietuvoje.

Vilnijos užėimas, kaip sako užsienio korespondentai, įvyko be jokių sutrukdyimų.

Kartu su kariuomene į Vilniaus kraštą ir Vilnių vyko Lietuvos vyriausybės atstovai. Kariuomenę sekė vežimai, kuriais vežė maistą, drabužius ir kitokių reikmenų Vilnijos gyventojams, kurie buvo didžiausiame varge ir skurde.

Vilnijos Komisijonierium Paskirtas Merkys

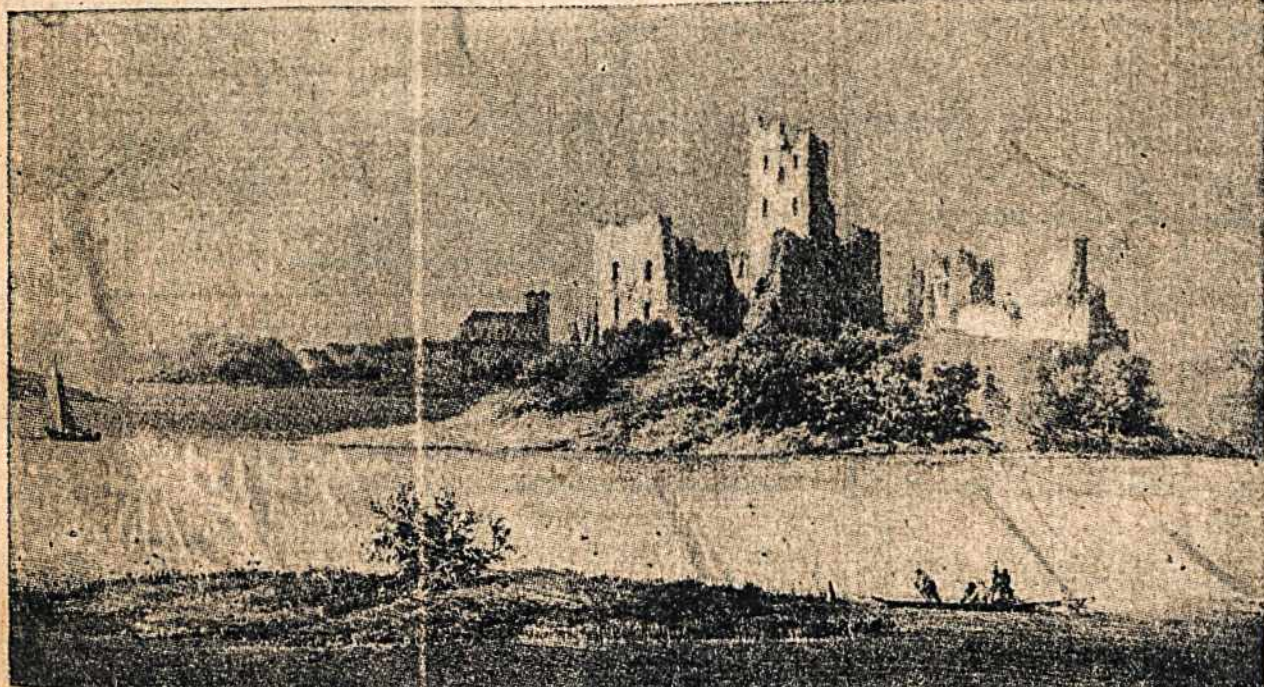
KAUNAS, spalio 30 — Vilniaus atgauto krašto viršininku - komisijonieriu Lietuvos vyriausybė paskyrė Antaną Merkį, buvusį Kauno burmistą ir krašto apsaugos ministerį keliuose kabinetuose. Jam pavesta sudaryti valdžios aparatą Vilniuje.

Sovietų Kariuomenė Latvijoje

Ryga, Latvija, spalio 30, — Vakar pirmieji sovietų Rusijos pulkai įėjo į Latviją ir žygiuoja į militares bazines, kaip buvo numatyta sovietų Rusijos ir Latvijos bendros pagalbos sutartyje. Latvijos rubežiaus sargyba sutiko sovietų raudonosios armijos kareivius.

Įgaliojiniu Vilniaus Kraštui Paskirtas Merkys

Kaunas, spalio 25 d. — Lietuvos Vyriausybės įgaliojiniu Vilniaus Kraštui paskirtas ligšiolinis Kauno burmistras Merkys.



"Jos aukštus valdovus užmigdė kapai, o ji tebestovi dar vis..." Tai garbingieji Trakai, Lietuvos Kunigaikščio Kęstučio sostinė, šiandien vėl priskirti prie senosios tėvynės Lietuvos.

IVAIRIOS ŽINIOS

Šv. Tėvas Atsišaukia Į Visus Krikščionis

Ragina Ginti Religiją

Roma, Italija, spalio 30. — Vakar Šv. Tėvas, Pijus XII konsekravo 12 vyskupų, tarp kurių du negru. Ta proga Šv. Tėvas atsišaukė į visus krikščionis, kad jie vieningai stotų į kovą prieš tuos diktatorių, kurie savo šalyse vedė priešreliginę akciją, platina bedievybę ir pagoniją.

Šv. Tėvas konsekravo du amerikiečių vyskupu, būtent, kun. William F. O'Shea, Hejio, Korejos vyskupu ir kun. Louis L. Morrow Krishnager, Indijos naujos diecezijos vyskupu.

Spaudos Atstovai Pas Lietuvos Konsulą

New York — Spalio 27 d. 12 val. Lietuvos Generalinis Konsulas J. Budrys sukvietė į Konsulatą Amerikos spaudos atstovus. Kvietimą priėmė ir atsilankė atstovai: Assoc., Press, International News Service, N. Y. Times, Herald Tribune, Sun, World Telegram, Daily Forward, Jewish Morning Journal ir Jewish Daily Forward. Iš viso atvyko 14 asmenų. Pasikalbėjimas užtruko apie pusantros valandos, kuriame Gen. Konsulas išdėstė ką Lietuva naujai atgavo, o svarbiausia apie priglaudimą didelio skaičiaus pabėgėlių, kurie reikalingi skubios paramos. Daugybė atbėgo be žiemos drabužių ir jokio turto, "kaip stovi". Nors Lietuvos vyriausybė ir visuomenė gausiai aukoja ir lietuviai jau iš senų senovės pasižymi vaišingumu ir padeda žmonėms nelaimėje, tačiau mūsų kraštas, ir pats nualintas per Pasaulinį karą, negali prilygti turtingiems kraštams, tad jei tie turtingesni ir nenukentėję nuo karo kraštai kreipiasi paramos, tad ir mes tikimės visų pagalbos, o mes žadame visokeriopą kooperaciją tikslingam šelpimui.

Jau tą pačią dieną Sun, o kitos dienos N. Y. Times, Herald Tribune ir kiti parašė apie tą pasikalbėjimą. Žinoma, plačiausiai aprašė žydų spaudo, kviesdama pagelbėti, kas savaime suprantama, nes daugumas pabėgėlių yra jų tautiečiai.

VAŽIUOKITE

LIETUVON
Per

DARBININKO

Laivakorčių



366 W. BROADWAY, SO. BOSTON MASS.
TEL. ALBOSTON 2680.

Vokiečiai Neišduoda Laivo Flint

Washington, D. C., spalio 30 — Amerikos prekybinį laivą, kurį sugavo Vokietijos karo laivynas ir nugabeno į Murmanską, Rusiją, vokiečiai iš sovietų Rusijos uosto lydi į kurį nors Vokietijos uostą. Vokiečiai naciai laiko didžiulioje paslaptėje kur laivas gabenamas. Sovietai, kad išvengtų nesupratimų su Jung. Valstybėmis, išdavė City of Flint vokiečiams. Pranešama, kad vokiečiai davė laivui kitą vardą, kad negalėtų pažinti.

Jung. Valstybių valdžia imasi žygį išvaduoti to laivo igulą.

Brolis Sulaikė Brolį

— Šiomis dienomis prie Ukmergės ties demarkacijos linija vienas mūsų kareivis pamatė lenkų kareivį, mėginantį pereiti liniją. Mūšikiui sušukus sustoti ir atiduoti ginklus, lenkas dar dėsė, bet pakartojus įsakymą, lenkų karys staidė sušuko "brolis!" Pasirodė, kad susitiko tikrieji pusbroliai, kurių vienas, kaip gyvenęs okupuotoje Lietuvoje, buvo paimtas į lenkų kariuomenę. Pusbrolis su džiaugsmu atidavė ginklus savo pusbroliui ir davėsi internuojamas.

Suomija Tebesvarsto Sovietų Reikalavimus

Helsinki, Suomija, spalio 30 — Suomijos užsienio reikalų paruoštą pranešimą iš derybų su sovietais ir sovietų Rusijos reikalavimus dar tebesvarsto Suomijos ministrų kabinetas. Kokie tie reikalavimai, Suomijos vyriausybė viešai neskelbia, bet spėjama, kad jie yra svarbūs ir nepriimtini, nes Suomijos visos jėgos įkinkytos į darbą: kasa apkasus, ginklų jasi ginti savo kraštą. Bet greičiausiai, kad karo su sovietais nebus. Suomija bus priversta priimti sovietų reikalavimus.

Aukos Lietuvos Paviljonui Pasaulinėje Parodoje Išlaikyti

Lietuvos Generalinis Konsulas, p. Jonas Budrys praneša, kad iki spalio 13 d. mūsų išeivija sudėjo aukų Lietuvos Paviljonui Pasaulinėje Parodoje išlaikyti iš viso \$1546.50.

p. Jonas Budrys, Lietuvos Generalinis Konsulas, visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja šiais žodžiais:

Džiugu matyti, kaip greit ir duosniai lietuviai paskubėjo su parama. Gen. Konsulatas, nuoširdžiai dėkodamas visiems aukotojams, prašo visus asmenis, kurie dar negražino aukų lapus, skubiai juos sugrąžinti. Be to, praneša, kad, jei kiek pinigų liks, jie bus skubiai pasiųsti į Lietuvą mūsų atgautos sostinės ir Vilniaus krašto išvargintiems broliams-sėms sušelpiti ir paremti. Lai pradžiugs jų širdys, kaip ir Jūs rasite patenkinimo, kad aukojote kilniems tikslams.

Pirmoji Šv. Tėvo Enciklika

Artėjant Kristaus Karaliaus šventei, Šv. Tėvas Pijus XII išleido pirmą savo encikliką — ilgą, 11,000 žodžių nuodugnai išstudijuotą raštą, apie pasaulio taiką. Esminė enciklikos mintis yra ta: žmonės nutolo nuo Dievo, paneigė Jo įsakymus ir savo autoritetą pastatė virš Dievo valios. Neišvengiama to paseka — žmonija nuėjo klaidingais keliais. "Prie klaidingų praeities mokslų bei teorijų pridėjo naujų klaidų, o tos pastūmėjo prie kraštutinumų, kurie neišvengiamai veda į chaosą bei suirutę. Sykį Dievo autoritetas paneigtas ir Jo įstatymai trukdomi, žmonių vyriausybė natūraliai pasiima tą valdžią, kuri vien Aukščiausiam teptiklauso. Tada žmonių vyriausybė pastato savę Visagaliai Dievo vietoj ir iškelia valstybę bei kurią partiją į gyvenimo tikslą, i aukščiausią dorovės bei teisėtumo taisyklę ir uždaro kelią natūralaus proto principams ir krikščioniškai sąžinei". "Laimei — sako toliau šv. Tėvas — neteisingi principai nevisados padaro įtakos, ypač kai senoji krikščionių tradicija, kurią žmonija taip ilgai mito, nejučiomis, bet giliai įsišaknijo žmonių širdyse".

Dėl darymo ir laikymo sutarčių Popiežius labai aiškiai pasisako. Sutartys darytinos tik abiem pusėm geruoju sutinkant, o ne terorizuojant kits kitą ginkluota pajėga. Darant sutartis nugalėtojai dažnai įpuola į pavojingą pagundą — ko smarkiausiai prispausti nugalėtajai, kad jis negalėtų atsigriebti. Kokia tai klaidinga nuomonė, geriausiai įrodo nuolatiniai karai iš tokių neteisingų ir nežmoniškų sutarčių kilstanti. Bet teisingai padarytas sutartis reikia laikyti, nežiūrint, kad ir kuriai pusei jos būtų nepatogios. Apie Lenkiją Popiežius išsireiškia, kad ji turėtų patraukti pasaulio užuojautą dėl didelių kančių ir nuostolių, kuriuos jai teko panešti. Dėl tokio šv. Tėvo pareiškimo vokiečių spaudo smarkiai nepatenkinta. Ji aitariai pastebi, kad skelbdamas lenkams užuojautą, Popiežius pamiršo pareikšti užuojautą ir vokiečiams, kurių daugelis buvo katalikų, kad juos lenkai negailestingai žudė. Vokiečiams čia reikėtų atsiminti, kad galų gale jie lenkus sutriuškino ir jų valstybę panaikino. Kai dėl žiaurių karo incidentų, tai juk ir vokiečiai ypatin gu švelnumu nepasižymėjo. Ir vėl raginimas prie taikos tuo momentu, kada vokiečiai yra nugalėtojai, išeina kaip tik lenkų nenaudai. Taigi aišku, kad Popiežius, kaip ir pats pareiškia, yra visiškai neutralus. Jam vien gaila nuskriaustųjų ir baisu dėl barbariškų karo žudynių, kurios naikina visa tai, ką civilizacija per ilgus metus sukūrė.

Bulgarijos Karalius Paleido Seimą

Sofia, Bulgarija, spalio 30 — Naujai Bulgarijos valdžiai susidarius, karalius Boris dekretu paleido seimą. Pagal konstituciją naujo seimo rinkimai gali būti paskelbti laike dviejų mėnesių.

Dėl Bado Neteko Koju

New Bedford, Mass., spalio 30 — Tulas John Sylvia, Dartmouth ūkininkas, dėl neturto badavo kėletą savaičių. Bebadaudamas taip nusiilo, kad sukrito prie daržinės, kurioje jis gyveno namui sudėgus. Dartmoutho policija jį rado vos gyvą. Kada nuvežė į ligoninę, tai turėjo nuplauti abi kojas, nes kraujas necirkuliavęs. Septyni metai atgal sudėgė Sylvia namas. Kadangi jis neturėjo pinigų pasistatyti naują, tai ir gyveno daržinėje. Bet sarmatijosi prašyti miesto arba kitų žmonių pagalbos.

Profesionalui, biznieriui, pramonininkui, kurie skelbina "Darbininke" tikrai verti skaitytų paramos.

Vilniaus Krašto Įjungimo Įstatymas

Kaunas, spalio 25 d. — Šiomis dienomis išleidžiamas specialus įstatymas Vilniaus Kraštui įjungti Lietuvos Respublikon.

Penkiuose didesniuose Lietuvos miestuose (Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje, Marijampolėje ir Ukmergėje) per šitų metų pirmuosius 8 mėnesius duoti leidimai statyti 1,679 trobesius su 927,000 metrų kūbatiros. Atskirai: Kaune leista statyti 297 mūriniai gyvenamieji namai, 135 mūriniai negyvenamieji ir 132 mediniai negyvenamieji trobesiai; Šiauliuose 67 mūriniai gyvenamieji, 84 mediniai gyvenamieji ir 46 mūriniai bei 89 mediniai negyvenamieji; Panevėžyje 28 mūr. gyv. ir 121 mediniai ir 125 med. negyvenamieji trobesiai; Ukmergėje 15 mūrinių ir 34 med. gyv. ir 16 mūr. ir 41 medinių negyvenamųjų, ir Marijampolėje 24 mūr. ir 49 med. gyvenamieji ir 52 mūr. ir 42 med. negyvenamieji trobesiai.

Isigykite

PILIETYBĖS KATEKIZMĄ

Pamokinantis Apie Amerikos Piliečio Teises ir Priedermes

Jei ruošiesi gauti Pilietybės Popierius, tai ši knygelė daug jums padės, nes joje randasi daug klausimų ir Atsakymų anglų ir lietuvių kalboje.

Kaina Tik 25c.

Siųskite užsakymus:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kaunui Skirtus Lokius Surijo Tigrui Ir Liūtai

Prasidėjus karui, žymesnieji zoologijos sodai, bijodami, kad neištruktų nuodingos gyvatės ir kiti pavojingi žvėrys, juos išžudė. Panašus atsitikimas įvyko ir su žvėrimis, skirtais vienam Kauno cirkui.

Prieš kurį laiką Hamburgo žvėrių pirklys Hagenbekas su vienu Lietuvos piliečiu buvo susitarę Kaune atidaryti cirką. Tam reikalui jau buvo išnuomos ta reikalingas žemės sklypas. Dalis žvėrių iš Hamburgo ir kitų vietų buvo nusiųsti į Kauną, o kiti iš Azijos per Bulgariją ir Lenkiją turėjo būti atsiųsti į Vievi. Kadangi tas cirkas šią vasarą Kaune negalėjo pradėti veikti, tai dalis žvėrių buvo nugabenta į Estiją. Čia tuos žvėris užklupo karas. Cirkos dalininkas Hagenbekas rugpjūčio mėn. pabaigoje iš Talino išskrido į Lenkiją, ir karui prasidėjus, nebe grįžo. Kur jis dingio — nežinia. Kadangi žvėrių maitinimas kasdien atsieina labai brangiai, o cirkas karo metu pasisekimo neturi, tai teko ilgai galvoti, kur dėti pavojingus žvėris ir gyvates. Buvo sumanyta tuos žvėris siųsti į kurią kitą valstybę, tačiau nuo to projekto atsakyta. Likusieji Kauno cirkos dalininkai nusprendė kiti kuriuos žvėris sunaikinti. Pirmiausiai teko papiauti persų jautį ir jis tuojau buvo sušertas lokiams. Po kelių dienų toks pats likimas ištiko ir didelį mongolijos briedį. Lokiai surijo savo kaimynus, ramiai miegojo ir laukė... tokio pat likimo. Kai mažesniųjų pigesniųjų žvėrių narvai ištuštėjo, tai atėjo eilė ir gauruotiems lokiams. Jų buvo apie 10. Du lokius nupirko kažkoks žvėrių mėgėjas, o likusiems teko įvykdyti mirties sprendimą. Pasirodo, kad lokiai, nors ir gavę nemažas dozas nuodų, greitai nedvėję. Vieną dieną iš 6 lokių buvo sudaryta nemaža atsarga ir kitiems žvėrimis. Tų žvėrių kaulai už gerą kainą buvo parduoti pirkliais. Lokių mėšos tuojau gavo liūtai ir tigras. Jie per

keliolika dienų surijo savo kaimynus lokius, su kuriais tūkstančiams žmonių cirkos arenoje demonstravo įvairius triukus. Šio cirkos dalininkas kaunietis apie lokius sušėrimą tigras ir liūtams tesužinojo tik prieš kelias dienas. "L. A."

Kiek Internuota Lenkų Karių

Kaunas — Suregistravus visus Lietuvoje internuotus lenkų karius (karininkus ir kareivius), paaiškėjo, kad jų skaičius neprasieks dešimties tūkstančių žmonių. Visi internuotieji lenkų kariai yra jau išskirstyti koncentracijos stovyklose, kur jiems yra taikomas atitinkamas režimas pagal tarptautinės teisės nuostatus ir tradicijas. Internavimas visur buvo atliktas sklandžiai, be mažiausio incidento.

Me., N. H. ir Mass. Moterų Sąjungos Apskričio Suvažiavimas

įvyksta lapkr. 12, 1939, parapijos svetainėje, 492 E. 7th gatvėje, So. Boston, Mass. Sesijos prasidės 1 val. po pietų. Kadangi metinis suvažiavimas svarbus, kuopos turi būti skaitlingai atstovaujamos. Taip pat reikia prisirengti prie vajeus verbuoti (traukti) naujus narius. Daugelis bus svarstoma kitokių svarbių dalykų. Todėl ruošimės suvažiavimui!

Teklė B. Mažeikienė, Apskr. Pirm.

Blaivininkų Seimas

Pilnųjų Blaivininkų 28 Seimas įvyks lapkričio 26 dieną šv. Kazimiero parapijos salėje Worcester, Mass. Todėl visus dviasiškius ir blaivybės prieštalius nuoširdžiai kviečiame šia me seime dalyvauti.

Visos gyvuojančios blaivininkų kuopos malonėkite šaukti susirinkimus ir išrinkti kuo daugiausia atstovų, idant šis seimas būtų skaitlingas.

Kun. J. J. Jakaitis, Dvasios Vadas
Kun. P. Juškaitis, Pirmininkas
V. J. Blaveckas, Raštininkas.

BROCKERT'S ALE

PADARYTAS IŠ LIETUVOS PARVEŽTŲ MIEŽIŲ

IŠ KRANO IR BUTELIUOSE!

Jei norite atsigerti skanaus alaus ar ale, kuris yra padarytas iš Lietuvos parvežtų miežių, atėję į tavernas ar restoranus prašykite BROCKERT'S. Paragavę BROCKERT'S — jo visuomet reikalausitė.

Brockert's ALE

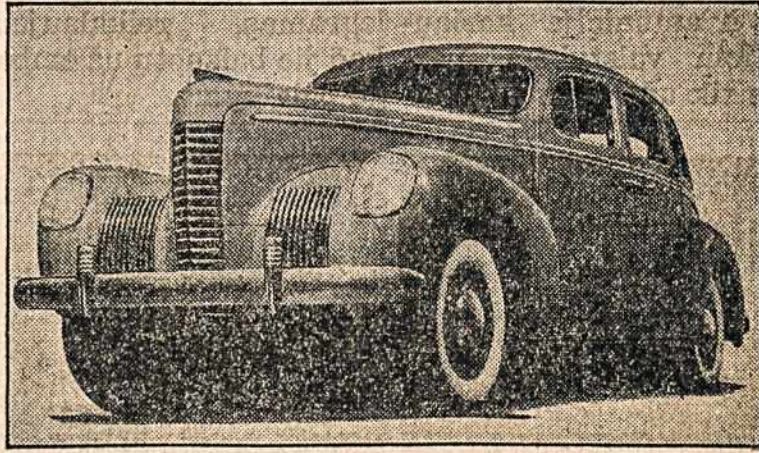
60 Ellsworth St.
Worcester, Mass.

Telefonas
Worcester, 5-4335

BOSTON BRANCH
1410 Columbia Rd.,
South Boston

PHONE
So. Boston
2271

1940 Nauji Nash Automobilai



NASH automobilai yra įrengti moderniškiausiai. Jie turi air conditioned — žiemą šilta — vasarą vėsu. Taipgi juose yra įrengta lova, kurioje gali miegoti kaip namie. Jis yra ruimingas, didesnis už kitus karus, kurie pasiduoda už aukštesnę kainą. Jis yra pilno dydžio už nebrangią kainą. Pasaukite mus pademonstruoti ir patys pabandykite jį pavarinti — pavairuoti. Automobilio kaina pristatyto prie jūsų durų \$839.00 ir aukščiau. Kreipkitės pas savininką — PETRĄ PILVINĮ. Garadžiaus atdaras dieną ir naktį.

Boston Street Garage

119 Boston St., Dorchester, Mass.
TEL. GEN 9296

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA:	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart savaitėje metams	\$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680.

Lietuviai Vilniuje

Pagalilau ilgai laukiamas rytojus atėjo. Lietuvių kariuomenė įžengė į Vilnių. Ispūdingas buvo peržengimas laikinos lenkų sienos, su kalbomis, paradu ir atitinkamomis iškilmėmis. Kariuomenei žengiant į Vilnių, žmonės su džiaugsmo ašaromis pasitiko Lietuvos kareivėlius. Vilniaus bažnyčios buvo pilnos žmonių, karštai dėkojančių Dievui už išgelbėjimą nuo priespaudos ir vargo. Iš viso, tai buvo trijūfalis lietuvių tautos žygis į savo seną sostinę.

Kaip žiūrėjo į tai lenkai? Galima visaip vaizduotis, bet aprašyti tai tur būt nieks nesiimti. Vos kelios savaitės atgal jie svajojo apie didingą valstybę, su Lietuva ir Rytprūsiais jos ribose, o dabar... Bet lenkai žiūrėjo į ateitį. Jie optimistiškai tiki, kad Vilnius vėl bus jų, ir dėlto pasiskubino pareikšti protestą dėl gražinimo jo Lietuvai. Neperdaug jaukia tur būt žiūri ir bolševikai į religinį lietuvių tautos nusiteikimą. Žmonių pamaldumas ir savo šventovių gerbimas verčia bebožnikus susimąstyti — nelengva čia bus propaganda. Galima pigiai spelioti, kad, iš viso, bolševikai bus gero, kai nusivylė. Atrodo, kad, užsimoję palaužti Lietuvos nepriklausomybę, sovietai buvo manę duoti lietuvių tautai morfinos, t. y. pažadėti Vilnių, kad tą skaudžią operaciją tik per pusę pajustų. Paskui, kuomet patriotinis įkarštis kiek atslugs ir sovietų įgulos bus jau įvesdintos, tai Vilniaus taip ir neduoti. Morfinos nė nereikš, užteks vieno pažadėjimo. Bet lietuvių tautą nesisėdė apgauliojama. Čia tuoj pasireiškė tas drausmingas lietuvių vieningumas, kuriuo taip gėrisi latvių spauda. Lietuviai rimtai žiūri į padarytas sutartis. Sutartys tam, kad jas laikytume, ne lauzytume. Sovietai gal ir šaipėsi iš tokio lietuvių naivumo, bet prisėjo nusileisti jų reikalavimams. Tur būt lietuvių kariuomenė padarė ispūdžio. Ką gi, jei jie pastatys kokį 100,000, o gal ir daugiau tokių stambių "peštukų", į juos išsižiūrės latviai, estai, finai, tai gali susidaryti gan nemaloni situacija. Teks rimtai susikauti, o ta raudonoji armija, kad ir skaitlinga, bet turi nemaža trūkumų, o jos dvasia — klausukas. Tad Stalinas paliko ateitį — propagandai.

Lietuviai savo ruožtu greit pastebėjo raudonosios armijos trūkumus ir išdrąsino — ar jiems pirmiena kautis su daug skaitlingesniais bolševikais? Tiesa, bolševikų kariuomenė jau nebe tokia, kaip buvo 20 metų atgal, bet ir ne tokia, kaip apie ją buvo garsinama. Į mačiusius ją korespondentus ji padarė prasto ispūdžio: blogai aprėdyta, dar blogiau organizuota, prasta artilerija, dar prastesni motorai — genda, lūžta į paskirtą laiką neatvyksta. Taip bent atrodo prisiųstosios į Pabaltiją įgulos.

Savaime siūlosi išvada, kad įėjom į Vilnių, pasidėkojant lietuvių tautos vieningumui ir kariuomenės ryžtingumui, kad ir kovoje dar neturėjo progos jo parodyti.

RAUDONOJI RANKA VEIKIA

"Draugas" rašo:

Kai Sovietų Rusija atėmė iš Lenkijos Ukrainos dalį, komunistai džiūgavo. Džiūgavo, nes, girdi, Sovietai nešą ukrainams laisvę ir gerovę.

Bet kokią laisvę ir kokią gerovę?

Sovietai, užėmę Lenkijos valdomą Ukrainą, nepavedė ukrainiečiams, nepaskelbė jos laisva ir nepriklausoma valstybe, bet sujungė ją su Rusija.

Neužteko nei šio prijungimo akto.

Bolševikai pasirūpino, kad ukrainiečių viltys bet kuomet išsilaisvinti, būtų pasmaugtos.

Paskutinėmis žiniomis, bolševikai žudo už ukrainiečių laisvę kovojusius ir kovojančius vadus. Jie nužudė garbingąjį Ukrainų tautos vadą Metropolitą,

Arkivyskupą Andriejų Szeptyckį, kuris visą savo gyvenimą darbavosi už savo tautos laisvę ir gerovę. Su juo drauge išžudė ir daug kitų ukrainu vadų — ir kunigų ir svietiškių.

Ir metropolitas arkivyskupas Szeptyckis ir kiti išžudytieji vedė didelę kovą su lenkų vadais, kurie persekiojo ukrainiečius vien tik dėl to, kad jie siekė gerovės, kad jie troško tautinio ir kultūrinio gyvenimo ir veikimo laisvės. Lenkai nedavė jiems laisvės, bet vis dėlto leido šiaip taip gyventi, egzistuoti. Bolševikai ir tą teisę jiems atėmė — juos nužudo. Tuo jie nukerta tautai galvą, kad ji nebegalėtų ir galvoti apie laisvę ir nepriklausomą valstybę.

Arkivyskupo Szeptyckio asmeny ukrainiečiai nete-



"...O jo garsas pasklis po visą pasaulį". Vilniaus mieste ikūrėjas, Didysis Lietuvos Kunigaikštis Gediminas, kurio sapnas buvo skubiai įvygdytas ir miesto vardas jau šimtmečius skambėjo plačiame pasaulyje.

ko didelio, daug iškentėjusio, užgrūdinto, daug nu-dirbusio vado.

Velionis buvo 74 metų amžiaus. Lvovo arkivyskupu išbuvo 34 metus. Didžiojo karo metu jis buvo laikomas Rusijos kalėjime. Jame išbuvo trejus metus. Jisai įsteigė ukrainiečių tautinį muziejų, pristeigė prieglaudų, kuriuos aprūpina 40,000 vaikų, rūpinosi tautos švietimo ir kultūros reikalais. Jis visą savo turtą šiemis reikalams paaukojo.

Ukrainų laikraščio redaktorių Vladimir Lotocky, pranešdamas apie di-

džiojo vado nužudymą, rašo:

"Su didžiausiu apgailestavimu ir giliausiu liūdėjimu gavau patikrintų žinių, kad komunistai nužudė Jo Ekscelenciją grafą Andriejų Szeptyckį ir 17 kitų ukrainų vadų. Telaimina juos Dievas ir teduoda, kad jų karžygiškoji mirtis ir aukščiausias pasiaukojimas sujungtų visus ukrainiečius... Tik maža vadų dalis ir tik vienas vyskupas teisliškai gyvas nuo mirties".

Raudonoji ranka Ukrainoj veikia. Dieve, saugok nuo jos kitus kraštus!

K. Jon. Petrėnas

Didieji Gyvenimo Klausimai

Švelniasielis rašytojas anykštėnas Jonas Bilūnas, jaunystės dienose buvęs šaltas ir net priešingas religijai, vėliau su-pranta savo klaidą, gailisi ir džiūvos slopinamas laiške savo motinai rašo šitokius žodžius:

Gulėdamas, Mamyt, ilgą laiką patale, daug skaitau ir mįsliju. Ir persitikirau, kad brangiausias daiktas žmogui yra tikėjimas.

Šventa teisybė — tikėjimas yra bangiausias žmogaus turtas. Tai deimantas, kurio protingas žmogus už jokių pinigų niekam nenorėtų parduoti.

Religija yra žmogaus santykis su Dievu, moralinės ryšys, rišas žmogų su pasaulio Kūrėju. Religija duoda žmogui sparnus, kuriais jis gali pasiekti viršum pilkosios žemės ir skristi į skaidriąją gyvenimo Saulę — Dievą.

1. Religija

atskleidžia gyvenimo prasmę.

Žmogus gyvena, dirba, kruta, vargsta. Kartais į jo galvą užklysta tokios mintys: kam aš gyvenu, vargstu, koks mano gyvenimo tikslas, ar su mirtimi viskas ir baigsis? Gyvenimo prasmės klausimas, kaip koks įkirus kirminas, graužia žmogaus dvasį, kankina tol, kol suranda

teisingą ir aiškų atsakymą. Viena tik religija tepajėgia išnarplioti žmogų iš tų abejonių, jį viena aiškiai, griežtai ir įtikinančiai pasako, kad visi žmogaus žemės žingsniai turi būti nukreipti dangaus linkme, į Dievą, kad vargingoji žemės kelionė yra tik žaibo greitumu pravažiuojamas kelio ruožas, kuris įveda keleivį į gražų, laimingą dangaus miestą.

2. Religija

stiprina gyvenimo kovoj.

Vysk. Antanas Baranauskas, gražiai aprašęs negailingų kirvių iškirstąjį Anykščių šilėlį, 1852 m. mokėsi Rumšiškes (Kau-no apyl.) mokykloje. Dar jaunutis, vos 17 metų jaunuolis, atskirtas toli nuo savųjų, nuo gimtinės pušynų, vargo ir vienatvės kankinamas rašo namiškiams laišką: — Kai niekas nebeįveda, apsiplėjęs ašaromis, puolu ant kelių, šaukiuosi Aukščiausiąjį Viešpatį ir jis man visados padeda...

Ar šitie jautrūs žodžiai nėra gražus pavyzdys tiems jaunuoliams, kurie, paglostyti, šurkštesnės gyvenimo rankos, nuliūsta, keikia savo likimą, gimdytojus ir užgeso širdy ugnį kovoti ir grumtis su gyvenimu?

Religinis gyvenimas, ga-jai kilnesnio gyvenimo min-

tis uždega ir stiprina jaunąjį vyrą tolimesniems žygiams. Ižiebtį kaitrią religinio gyvenimo ugnį yra didžioji jaunųjų vyrų auklėtojų pareiga. Tai atsimentant, lieka suprantami ir brangūs Čekoslovakijos valstybės kūrėjo, ilgamečio jos prezidento Masaryko žodžiai:

— Esu tvirto vaikų religinio auklėjimo šalininkas. Mums reikia tikėjimo, meilės ir vilties mokytojų. Aš tikiu į religijos ateitį.

3. Religija

patenkina amžinybės ir laimės troškulį.

Vienoj mokykloj mokiny peiliu išpiaustė suolė savo vardo ir pavardės pirmąsias raides. Mokytojas, tai pamatęs, rūščiai jį paklausė:

— Kodėl taip padarei? Mokiny, nuleidęs akis, atsakė:

— Aš norėjau, kad tas, kas šitam suole kitamet sėdės, mane atsimintų.

Žmogaus prigimtis trokšta, kad jis nebūtų užmirštas, paniekintas, gyvenimo užtušutas. Albumuose, atminimų dovanose, paminklų ir kapinių kryžių įrašuose, jubiliejiniuose pastatuose netiesiogiai išreiškiamas žmogaus sielos gėlmės glūdis amžinybės ilgesys. Net ir netikintis galvotojas Ničė, visą gyvenimą kovojęs su tikėjimu, parašė kūrinių "Vidunaktį", kur rašo: "Tačiau kiekvienas džiaugsmas nori amžinybės, nori gilios, gilios amžinybės". Šv. Augustino Vyskupo žodžiai: "Sutvėrei mus Dieve sau ir nerami mūsų širdis, kol neatsilsės Tavyje" visada mus žadins siekti pastovaus, amžino gyvenimo.

Religija yra tiltas, kuris perkelia žmogų į amžinybės rūmus, į amžinąją laimę, dėl kurios gyvena, dirba ir vargsta kiekvienas protingas žemės keleivis.

4. Religija

— dorinio gyvenimo pagrindai.

Iš religijos išplaukia gyvenimo tvarkos dėsni, dorinės pareigos. Religija uždeda tam tikras pareigas, liepia tvarkyti savo gyvenimą, užlaikyti teisingumą santykiuose su kitais asmenimis. Visą šį dorinį gyvenimą pagrindžia ir sustiprina religija. Religija yra doros pamatai. Panai-kinus religiją, atmetus jos reikšmę gyvenime, svyruoja ir doros rūmai. Bolševikiškosios Rusijos gyvenimas parodė, kad vien šalti viršinininkų įsakymai, komisarų guminės lazdos ir švino kulkos nepajėgia palaikyti doros, tvarkingo ir gražaus žmonių gyvenimo.

Religija yra saulė, į kurią visi vyrai galvas kelia. Religija parodo gyvenimo prasmę, duoda jėgos atkakloj žemės kovoj, patenkina amžinybės ir laimės troškulį, pagrindžia ir sustiprina doros rūmus. Atsimintini yra mūsų didžiojo mokslininko prof. Šalkauskio žodžiai:

Religija yra gyvenimo viršūnė, į kurią turi stiebtis visi kitos gyvenimo sritys.

"M. L."

Lietuvos Kaime

Filo de patrujo.

KARAS

— LIETUVOS PAŠONĖJ

Karas dėl druskos,
Karas dėl kitokių prekių.
Spekulantų neprietelius.
Karas vienur baigiasi,
kitur prasideda.

Atėjo pirma rugsėjo, at-rodo ji būtų pirmoji balandžio. Atsimename gerai buvo tylus rytas, saulė vos patekėjus... Vakarose kažkas sugriovė... Gal perkūnija? Gal?.. Bet griauja, ir nenustoja. Mes kaikurie dar atsimename 1914 metus... Tai tikrai šaudė iš patrankų. "Vokiečiai ima Dancigą". "Karas". "Jau, jau karas!"

"Ne, negali būti, manevrai?..."

Bet ilgai patvirtinimo laukti nereikėjo. Už kelių valandų pranešė per radio, kad vokiečių ir lenkų kariuomenės jau kaujasi. Jeigu tos dvi šalys susirėmė, tai karui išvengti nebebuvo vilčių.

Lietuvos kaime "karas" prasidėjo jau prieš keletą dienų. Pirmiausia dėl druskos. Mūsų kaime dar per daug gerai atsimena Didįjį karą, kiek tuomet vargta dėl duonos, druskos, žiobalo... Už tat šiomis dienomis, t. y. rugsėjo pirmomis dienomis ne juokais apgulė visas krautus: — "Druskos, druskos..." tarytum bulvienė ar kruopų sriuba jau išvirta lauktu ausdama ir dar nepasidūta. Artimiausią turgadienį kolonialinių prekių krautuvės užsikimšė. Visi reikalauja, šaukia:

— Druskos prašome duoti!

— Kiek? — klausia pardavėjas.

— Pūdą, — atsako pirkėjas.

— O kilogramo nepakaks?!

Ir, žinoma, jau apie didesnius kiekius nebėra jokios kalbos. Klįjantai stovi, laukdami eilės, ir jiems visiems sveria po vieną kilogramą druskos.

Bet liaudis staiga susigriebė, kad dar yra vienas būtinas dalykas, kurio, einant karui, reikia pasirūpinti tai, būtent, žiobalo. Ateina ruduo, ką darysi patamsėje, kaime elektros dar nėra. Ir iš tikrųjų būtų buvęs reikalingas vesti "karas" dėl žiobalo, bet... jo jau pristigo. Per policiją ir kooperativus dar davė po pusę kilogramo kambario apšvietimui, bet ir tą puskilogramą davė greit sustabdyti. Duodama tik į monių motorams, varykloms, ūkininkų javams iškulti tam tikram valandų skaičiui, kulioms masi-noms varyti ir tt. Vadinasi, išsikulsim, o vakare gulsim iki aušros... Ką gi veiksi tamsią ir ilgą rudens naktį.

Bet nemanykit, kad Lietuvos kaime "karas" dėl druskos ir žiobalo pasibaigė. Vokiečių - Lenkų karas jau pasibaigė, o Lietuvoje dėl visokių pirkinių pats įkarštis. Tiesa, druska visi prisistotino, ir jos iš sandėlių nebeišperka, bet "karas" eina "kitais frontais", "šėlsta, duok prekių" — tokiu šū-

kiu — pradedama kariauti. Krautuvinėms irgi vargas, nes dabar būtų galima puikiausiai paspekuliuoti, daugelį panikos apimtų žmonių nulupti. Tačiau gaila yra to viso biznio vienas neprietelias — kainų komisaras. Kainų komisaras dabar visai nejuokauja, — daugelis net dreba. ...Išina krautuvėn su indeliu žmogus ir prašo žiobalo. "Nėra", išgirsta atsakymą. Kaimietis stato indą krautuvės nuošalėj ir noris dar išeiti. "U, Tamsta, pasiimk butelį susimildamas, mes bijome... Užvakar štai pas vieną žydėlį rado keletą kilogramų paslėpto žiobalo, ir... nubaudė tūkstantį litų..." Kainų komisaro padėdas trumpas ir aiškus: "Prekių slėpti ir kainas kelti draudžiama, už prasižengimą baudžiama iki 10,000 litų".

Krautuvės savininkas parduoda ką turi, nei sau jokio likučio nepasilikdamas.

Audinių krautuvės pilnos žmonių. Baltinių medžiagos nėra; užantspauduota. Mat gali jos prireikt kariuomenei ir ligoninėms. Kitokią medžiagą perka visi ar reikia ar nereikia. Perka ūkininkai geležį, župėrį, perka rudens sėjas, ir pavasariui... Čia jau reikėtų, kad komisaras išgirstų, nes delto, dabar kitiems pristigs.

Atviroje ūkininkų prekių rinkoje ramu, kaip visada: Grūdų, sviesto, obuolių — visko pilna ir kainos paprastos. Čia tai jokio "karo" nejauciama. Ir visi žmonės ramūs, nė kiek, niekuo nesurūpinę.

Bet visgi galima netrukus laukti grūdų kainų pakilimo. Pasaulinėje rinkoje grūdų kainos kyla. Sviesto ir kitokių produktų išvežimas sunkėja.

Kaunas — Darbo Rūmų pirmininkas Pr. Šulaitis kalboje per radio, kviesdamas darbdavius suteikti darbo pašauktųjų kariuomenės šeimoms, kad jos turėtų iš ko tinkamiau pragyventi ir pasilikusius darbininkus ir tarnautojus savo darbavietėse dirbti ne tik už save, bet ir už pašauktuosius, kad mūsų ekonominis gyvenimas galėtų normaliai vykti, be apšvietimui, bet ir tą puskilogramą davė greit sustabdyti. Duodama tik į monių motorams, varykloms, ūkininkų javams iškulti tam tikram valandų skaičiui, kulioms masi-noms varyti ir tt. Vadinasi, išsikulsim, o vakare gulsim iki aušros... Ką gi veiksi tamsią ir ilgą rudens naktį.

Kumščio Ir Istorijos Teismas

J. Mažeika.

Brutali jėga dar išdidžiai viešpatauja pasaulyje. Dancigo konfliktas, ilgai jaudinęs pasaulį, išliko pagaliau net tikru Europos karu, kurs nežinia, kaip ilgai užsitęs ir kuo baigsis. Visos pastangos taikiai būdu ginčą išspręsti nuėjo niekais. Matyt kariaujančios valstybės turėjo ir toliau užkulisinių tikslų ir planų, o karinės žinybos buvo jau labai daug ir prašmatnių ginklų prisi-gaminusių ir jų galingumas karo vadams rūpėjo išmėginti. Vadinasi, pasaulio tautos vis dar neketina kitokiu būdu iškilusių ar senų ginčų spręsti, kaip brutalia arba kumščio jėga.

Dvidešimt metų praėjo nuo didžiojo pasaulinio karo, o šandien ir vėl karas. Kodėl taip greit? Dėl ko? Ir dėl ko taip greit tos visos buvusios karo baisybės pamiršta, statys sau klausimą ne vienas pilietis.

Pasaulinis Europos karas privargino, iškankino daugelį pasaulio tautų. Gale karo atsirado "teisingieji" ir "kaltieji". "Teisingieji" buvo nugalėtajai, o pralaimėtojai labai "kalti". Sulyg dabartinės pasaulio logikos kitokio teisės apibūdinimo ne negalėjo būti. Paskui Versalio taika. Versalyje buvo tokia nuotaika, kad reikalinga buvo "kaltieji" kuo smarkiausiai nubasuti, tiesiog sugniužinti. Ir nesigailėta nieko, neleista ne pasiteisinimo žodį ištarti.

Praėjo dvidešimt metų, 80 milijonų tauta vis dėlto buvo gyva, nors nemažai materialiai ir moraliai kentėjo. Dar keli metai atgal ir buvusieji nugalėtojai ima kaiti kaitais, peržiūrėti, bet kai ką atitaisyti nebebus lengva. Sulaužytas kaulas nebuvo taisykliai sudėtas, jis ima gęsti. Taip gėdo ir Versalio taika.

Delko taip įvyko? Pirmiausia dėlto, kad nugalėtojai norėjo sutriuškinti gyvą tautą, jos vieningą organizmą, kad jis jau ateity nebekeltų niekam baimės, bet kad tauta į gabalus būtų suplėšyta, tatau "teisiesiems" nerūpejo.

Todėl pasaulis vėl atsidūrė baisių įvykių akivaizdoje.

Šandien istorijos teismas ima nagrinėti "seną bylą", kuri anuo metu buvo, neva, baigta Versalyje. Tik toji "seną bylą", sprendžiama kumščio jėgos teismu. Karas dėl

Dancigo, dėl koridoriaus ir karas šimtmečių ginčas dėl Reino. Kova, matyt, bus sunki ir ilga. Kas laimės, ir kaip laimės — spręsti šandien sunku. Tik viena tēra tikra, kad tautos labai pavargus, prisikankins, vėl gal būt nebūjotinai taip pat bus nugalėti ir "kaltų".

Neveltui todėl išsireiškė vienas vadas: "mes kovosim iki paskutiniųjų, nes mes aiškiai žinome, kas mūsų laukia, jeigu mes būtume nugalėti".

Kokioje dvasioje dabar vedama kova? Ar dėl su-laužytų kieno nors teisių? Taip, sako vieni: "Jo žodis nevertas nė to popierio gabalėlio..." Bet antri atsikerta: "Jie nori didžiulę tautą dusinti, nebeprapūžindami jai nė teisės gyventi..." Svarbūs argu-

mentai, bet visa nelaimė, kad nebeliko tiems argumentams patvirtinti jokio kito kelio, kaip kruvinas karas. O karas savaime padalys į "teisuosius" ir "kaltuosius".

Visoj žmonijos istorijoje buvo tokių tarpusavio konfliktų, kurie išsilydavo kruviniausiais, ilgamečiais karais. Visuose karuose ir jų taikos traktuose nugalėtojai visuomet matė tik savo reikalus, persunktus tariamo priešo didele neapykanta ir kerštu. Tokių taikų buvo daugybė, tokia buvo ir Versalio taika.

Čia, žinoma, nereikia manyti, kad leistina laikyti mažas tautas didžiųjų malonėje ir priklausomybėje. Mažoms tautoms visą laiką grėsė ir grėsia didžiųjų tautų egoistinis gobšumas. Tik Dievo taika ir amžinoji teisė tegali pasauliui atnešti ramybę. Egoistiniai tautų žygiai bus visada skaudžiai baudžiami istorijos Teisėjo.

Jaunimo Klausimu

Kun. V. Masiulio referatas, skaitytas Federacijos Kongrese

(Tąsa)

Tokią organizaciją įsteigti gali kiekvienas, kurio širdyje yra troškimas jaunimui padėti, kuris nesibijo išsižadėjimo, pasišventimo ir pasidarbavimo. Tokios širdies turi ypatingai būti vietos klebonas, nes nuo jo pareina jaunimą sušaukti ir jam įteikti visas priemones pasiekti bendradarbiavimą ir vienintelį veikimą jaunimo tarpe. Tik tada nebus pavydėta nė vietos, nė salės, nė paramos, būtinų priešaščių jaunimo organizacijos pasiekimui. Daugiau, tokia organizacija, savotiškai parapijinė, jos pamatas parapija. Suorganizuokime pirmiausia visos parapijos jaunimą, ir tik tada visų parapijų ir kolonijų jaunimą privesime prie kokio nors milžiniško darbo arba veikimo. Vienos minties jaunimas, kur jis bebus, dės visas savo pastangas atlikti, kas glūdi arti jo širdies, jei tas jaunimas atsikira pralavintas. Paskui organizacijai niekuomet nepasiseks, jei visiškai nebus jaunimui pavesta parapijam valdytis, jei bus leidžiami augusieji dalyvauti, jei visa atsakomybė nepasiliks jaunimo rankose. Čia nereikia, kad jaunimas bus be tvarkos, be priežiūros. Tuo pasirūpins

dvasios vadas, bet jaunimui paliks visą valią įvykdyti, nes pasisekimas organizacijos pareina nuo paties jaunimo pasidarbavimo ir valdymo. Jaunimas turi suprasti ir jaustis, kad jie čia turi savo organizaciją, kad čia jaunimas vienas veikia. Pavyzdžiui, Katalikų Jaunimas Draugija jaunimo veda. Organizacijos valdyba sudaryta iš atstovų iš kiekvienos parapijos jaunimo draugijų. Jaunimas valdybai visa atsakomybė, visas darbas. Darbui atlikti valdyba paskiria iš jaunimo visus komitetus, grupes, sutvarko veikimą įvairiose srityse ir, žodžiu, įvykdo, kas tik jaunimui ir organizacijai bus naudinga. Vienas svarbiausių darbų — paruošti tinkamą programą kas savaitę susirinkimo metu. Taip, matote, pavairintas kiekvienas vakarėlis. Šokiai, žinoma, jaunimo saldainiai, bet viena valanda kiekviename susirinkime paskirta ypatingai programai. Vieną savaitę pakviestas svečias kalbėtojas, kita savaitę rodomi judomi paveikslai, trečią dainų koncertas, ketvirtą dramos ratelio vaidinimas ir taip toliau. Visas atliekamas laikas paskirtas pasilinksinti šokiais arba žaidimu.

Suimdami visą, kas sakytą, turime tokią išvadą: turime pasirūpinti proga ir vieta jaunimui susieiti su visu jaunimu. Ir kadangi mes nuoširdžiai norime savo jaunimą suorganizuoti, pilnai prisidėsime prie jų darbo, jei ir klebonas ir parapijonai remia jaunimo veikimą. Sušaukti visą jaunimą, suvesti visuotiniam darbui pasidės tik tada, kada organizacija bus visiems prieinama. O bus prieinama, jei susieis visas jaunimas, jei atidarysime savo duris ir įleisime be jokio mokesčio. Toks griežtas nusista-

Iš Mūsų Veikimo Centro Sekretoriaus Raportas ALRK Federacijos XXVII Kongresui

(Tęsinys)

Peticija, memorandumas ir mūsų delegacijos darbas nebuvo veltui. Tai buvo rimtas ir reikalingas žygis atliktas. Šandien galime džiaugtis, kad Lietuva jau turi Vieningo Darbo Vyriausybę ir kad Lietuvos santykiai su Vatikano jau sureguliuoti.

Šia proga noriu priminti, kad Federacija darė ir kitus žygius, kad padėti Lietuvos katalikams ginti savo teises. Ji siuntė protestų telegramas, kuomet buvo susiaurintos teisės Filosofijos - Teologijos fakultete prie Lietuvos universiteto, kuomet buvo kesintasi visai uždaryti Ateitininkų ir Pavasarininkų organizacijas. Tuo reikalu buvo paskelbtas ir viešas visuomenei pareiškimas, kuris ir Lietuva buvo pasiūstas. Visuose savo pareiškimuose, kablegramuose ir kituose rašiniuose Federacija akcentavo tautos vienybės reikalingumą ir kad taikūs vieningumai trukdo katalikų veikimo ir jų laisvės varžymai.

tymas būtina reikalingas, ypač šiomis dienomis, nes ne visas jaunimas turi iš ko užsimokėti. Toliau, įdėję pinigų tokios organizacijos įsteigimui, neprakišime, bet laimėsime. Jaunimas parengs kelis balius metų bėgyje ir iš likusio pelno pamažu atmokės. Bet didžiausias mūsų pelnas bus — mūsų jaunimas. Lietuvis draugaus su lietuviu, katalikas su kataliku, visi eis bendrai prie šv. Komunijos, dalyvaus mūsų išeivijos veikime. Argi čia ne ugdymas tos katalikybės, tos lietuviškosios dvasios?

Be abejonės, kiekvienas mūsų trokšta savo jaunimo likimą užtikrinti. Kiekvienas mūsų pasiryžęs vis paspastangas dėti ir savo jaunimą vesti prie lietuviško visuomeninio darbo. Kelias atdaras. Žinoma, bus daug išsižadėjimo, daug išlaidų, kol jaunimui suteiksimė tą, ko jis reikalauja. Bet pasekmės bus vertos mūsų didžiausio pasidarbavimo. Turime, klebonai ir parapijiečiai, sykiu darbuotis ir susilauksime iš jaunimo nemiršančių vaisių. Apreiškimo Parapijos Katalikų Jaunimo Draugija susilaukė pasisekimo todėl, kad klebonas sutiko ir su savo parapijiečiais parėmė tos draugijos įsteigimą. Šandien neabejotinas tos parapijos jaunimo nė tikėjimas nė lietuviška dvasia. Sušaukdama ir globodama savo jaunimą, parapija didžiausias taip jaunimo, taip tėvų didesniu parėmimu. Tokiu darbu nė vienas neapsiriksime. Savo maldomis, savo išgalėmis linkdami viso gero, dekin-gas bus jaunimas, bus mūsų ir parapijos karščiausi rėmėjai, Dievui ir Tėvynei didžiausi veikėjai.

Pabaiga

JAUNIMO ATSTOVYBĖ

Taryba nutarė įsteigti prie Federacijos centro Jaunimo Atstovybę, kurios tikslas konsoliduoti Amerikos lietuvių katalikų veikimą. Atstovybė įsteigta. Jos valdyba sudaro: pirm. Juozas Bulevičius, vice pirm. A. J. Mažeika, sekr. El. Matulionytė, ižd. V. T. Kvietkauskas. Atstovybė padarė porą susirinkimų ir aptarė aktualius jaunimo reikalus. Ji paruošė ir laikino statuto projektą. Ar atstovybė ką nuveikė ir ar iš viso ji reikalinga, paaiškės, manau, iš referato jaunimo reikalais ir iš diskusijų.

PASAULINĖ PARODA

Teko šį tą padirbėti ir Lietuvių Dienos pasaulinė parodoje New Yorke reikalais. Mat, sumanyta, kad tam reikalui būtų sudarytas lietuvių komitetas ne iš vietinių, bet iš centralinių organizacijų. Federacija delegavo savo atstovus ir susirašinėjo su kitų organizacijų centrais, kad jos savus įgaliotus. Visos paklausė ir komitetas, kurio pirmininku yra Federacijos centro valdybos narys p. J. Laučka, susidarė. Federacija ir jos Taryba griežtai stovėjo, kad komitetas įeity tik tautiška! nusiteikusios organizacijos. Ta pozicija buvo laimėta. Taip pat stovėjome ir už tai, kad ir Lietuvių Dienos programoj dalyvautų tie chorai, kurie nėra susitepę su priešlietuvišku komunistišku judėjimu.

EUCHARISTINIS KONGRESAS

Federacijos XXVI kongresas buvo nutaręs rengti ekskursiją į Tarptautinį Eucharistinį Kongresą, kuris įvyko 1938 m. pavasarį Vengrijoje. Nutarimą stengėmės įvykdyti. Ekskursiją, kad ir negausingą, suorganizavome. Jai vadovavo centro valdybos narys kun. Jonas Baikūnas. Amerikos lietuvių katalikai buvo tinkamai atstovaujami kongrese.

PARAGINIMAI

Federacijos sekretorijai stipriai ragino kolonijų veikėjus rengti spalio 9 d. (Vilniaus užgroboimo), Vasario 16 d., šv. Kazimiero dienos paminėjimą. Taip pat ragino rengti lietuvių katalikų rajonines konferencijas, steigti kolonijose studijų ratelius, remti mūsų organizacijos įstaigas ir ypač jaunimo sąjūdį. Kiek turime suplaukusių žinių į centrą ir kiek matėme spaudoj, tie paraginimai nebuvo be vertės.

ORGANIZACIJOS STOVIS

ALRK Federacija yra organizacijų organizacija. Atskirų asmenų priklausančių prie Federacijos ir mokančių metinius mokesčius, neturime. Bet už tat prie Federacijos priklauso visos mūsų centralinės organizacijos ir apie porą šimtų lokalinių draugijų ir kuopų. Veikiančių Federacijos skyrių turime 40. Kur jų nėra, centras

VYRAI BE ŠALIES

Kiekvienoje pasaulio šalyje šandien yra tūkstančiai žmonių "be šalies". Pilietybę, kurią jie turėjo prarado, ir nieks jos vietoje neužima. Jie iš tikro vyrai be šalies. Kartais tie žmonės sunkiai nukencia be pilietystės apsaugojančių teisių. Jie negali kreiptis prie naminės valdžios todėl, kad jie neturi namų.

Mes ir čia Jung. Valstybėse turime daug tokių asmenų. Teisybė, kad šioje šalyje ateiviai su piliėčiais dalinasi daug pamatinių laisvos demokratijos teisių. Konstitucija ir Teisių Bilius gvarantuoja apsaugą žmonėms, visiems Jung. Valstybių gyventojams nepaisant jų pilietybės stovio. Tokiu būdu, asmenys, kurie legaliai buvo įleisti į šią šalį, gali pagerinti jų "be šalies" stovį.

Bet yra faktas, kad net ir šioje šalyje ateivių grąšina visoki nemalonumai. Ekonominiojo tinkamojo kiekvieną šalį visų pirmiausia prižiūri savo piliėčius. Neseniai Kongresas nutarė, kad negalima duoti nors mažiausią dalėlę darbo pašalpos paskyrimų užmokėjimui nepiliėčiams algy. Daug svarbiausių A-

veikia tiesioginiai per gerbiamų klebonus, per Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje ir ALRK Moterų Sąjungos kuopas. Federacijos apskričiai gerai veikia: Chicagoje, Pittsburghe, Philadelphijoje, Brooklyn, Naujoje Anglijoje, Connecticut, Detroit, sudarė vietinis (trijų parapijų) lietuvių katalikų veikimo centras, kuris pažadėjo kooperuoti su Federacija. Stengiamasi įsteigti Federacijos skyrius ir apskritis kitose Pensilvanijos dalyse ir Clevelande.

LEGALIZAVIMO REIKALAS

Ištyrus, kad mūsų Federacija, gyvavusi nuo 1906 metų, neturėjo čarterio, buvo reikalas jį gauti. Šis darbas atliktas su pagalba adv. Kazimiero Česnulio. Čarteris išimtas Illinois valstybės šimmet.

FINANSINIS STOVIS

ĮEIGOS
Dr. J. mokesčiai Federacijai \$487.00
Už Lietuvos Bonų 1937. 725.00
1938 ir 1939 m. kuponas 1,378.16
Lietuvių Ginklų Fondai 238.98
Klaipėdos tremtinių šelpimui 799.17
Vilniaus reikalams 40.70
Vilniaus pasai ir ženkleliai 200.00
Stipendijinko kun. J. Šliko skolos dalis 16.00
Pleno Lašo dr. Jai Kaune 14.00
Nukryž. V. Jėzaus Sesėrimis

Viso įeigų \$3,009.01

ISLAIDOS
Pasiųstą Liet. Ginklų Fondui 1,284.85
Klaipėdos tremtiniams šelpi. 215.98
Sekretoriaus alga už du met. 1,200.00
2-ųjų metų mokesčiai ir NCWC 200.00
Pleno Lašo Dr. Jai Kaune 16.00
Spaustuvei už protokolų knygas, už laiškus ir skyrus ir draugijas, už petičių, letter-heads atspausdinimą, telegramas, kablegramas, kelionės lėšos ir kitos raštinės išlaidos 590.62

Viso per du metus išmokėta \$3,507.45
1937 m. kongreso balansas 132.59
Įeigos per du metus 3,909.01

Viso \$4,091.60
Išlaidos per du metus 3,507.45

Balansas \$584.15
FEDERACIJOS TURTAS
Lietuvos Paskolos Bonai 4,500.00
Metropolitan State Banko nota 50.00
Cash izde 584.15

Viso 5,134.15
Be to LDS paskolos nota \$5,000.00
L. šimutis,
ALRK Federacijos Sekr.

(Pabaiga)

merikos industrijos imonyje šandien yra tūkstančiai žmonių "be šalies". Pilietybę, kurią jie turėjo prarado, ir nieks jos vietoje neužima. Jie iš tikro vyrai be šalies. Kartais tie žmonės sunkiai nukencia be pilietystės apsaugojančių teisių. Jie negali kreiptis prie naminės valdžios todėl, kad jie neturi namų.

Svetimos šalyse ateivių pasilieka "be šalies" todėl, kad naturalizavimas sveitintučių yra labai sunkus dalykas. Keliose Europos šalyse pabėgėliai jokių būdu negali tapti tų šalių piliėčiais.

Bet Jung. Amerikos Valstybėse, beveik kiekvienas ateivis, kuris legaliai įleistas nuloatiniam apsigyvenimui, yra tinkamas naturalizacijai. Net ir tie ateiviai, kurie nelegaliai įvažiavo prieš birželio 3 d., 1921 m., kurie teisingi, įstatymus užlaikantieji gyventojai, gali legalizuoti savo būvimą šioje šalyje ir galų galė tapti piliėčiais.

Tapti piliėčiu, ateivis, visų pirma, turi išsiimti "Pirmuosius Popierius". Jis gali prašyti "pirmų popierių", bet kada po savo legalio įvažiavimo. Nereik stoti į egzaminus, arba išlaikyti kokią kvotimą, išsiimti "pirmųjų popierių". Bet turi darodoti, kad legaliai įleistas nuloatiniam apsigyvenimui.

Kuomet ateivis išgyveno šioje šalyje penkis metus ir turi savo "pirmuosius popierius", nors dviejus metus, jis gali paduoti prašymą dėl naturalizacijos. Į laiką jį pašaukia ant kvotimo. Jis turi mokėti kalbėti angliškai, pasirašyti savo vardą, ir turi darodoti jo gerą moraliską charakterį ir užlaikymą Konstitucijos principų. Beveik kiekviename Amerikos mieste yra vakarinis kursų ateiviams pasimokyti kaip tapti piliėčiais.

Naturalizacijos komisijonierius p. Houghteling, neseniai pasakė, kad "galime sakyti, kad beveik visi imigrantai, kurie priimti, turi tinkamas naturalizacijos kvalifikacijas. Aš patariu visiems imigrantams, kaip tik jiems patogiu, imti šitą žingsnį. Nežinau, kodėl čia yra didelis skaičius, legaliai įleistų nuloatiniam apsigyvenimui, ateivių, kuriuos neinteresuoja pilietybės privilegijos.

Nereik priversti naturalizaciją žmonėms. Pasiūlymai, laiks nuo laiko Kongrese išdeportuoti ateivius iš šios šalies, nėra skaitomi rimti, ir paprastai užsibaigia komitetuose. Amerikos pilietybė yra per brangi dovana. Naturalizacija visuomet buvo liuosnoriu dalyku šioje šalyje, ir gal ant visados taip pasiliks. Bet pačio ateivio naudai, nuspręsti, ar jis nori pasilikti žmogum "be šalies", nepažįstamų šalyje, kur jis ketina praleisti visą gyvenimą. Arba tapti pilnu nariu savo apylinkės, valstybės ir tautos — Amerikos piliėčiu. FLIS.

Tiesos Žodis Apie Ispaniją

Sulietuvino UDARNIKAS

Ka tik išėjo iš spaudos labai įdomi 32 pusl. brošiūra "TIESOS ŽODIS APIE ISPANIJĄ". Šioje brošiūroje labai aiškiai paduoda Ispanijos civilio karo pradžios priežastis, karo eigą ir tt. Šią brošiūrą turėtų įsigyti kiekvienas, nes Ispanijos civilio karo klausimas yra aktualus - gyvas. Tuo klausimu visur ir visi diskutuoja. Knygutės kaina tik 10c. Imant nemažiau 50 egz. duodame 50% nuolaidos.

Užsakymus su money orderiu siųskite:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Garbė ir Tėvynė

(Lietuvos kariuomenės laikraščio "Kario" bendradarbio įspūdžiai iš kelionės į administracijos liniją rugsėjo 22—23 d.)

Mūsų automobilis lekia per valandą 100 kilometrų. Neleistinas greitis, ypač, kad beveik kiekvienoje kryžkelėje būdi šauliai, patikrinę kiekvieną pravažiuojantį. Laimei, su mumis vienas štabo karininkas, — gyvas leidimas, — įgalinąs mus vykti į tas vietas, kurias šiandien pamatyti daug kas trokštą.

Jau ties Birštonu pamatome pirmuosius lenkų karių (Birštone internutu jų stovykla). Keista matyti jų uniformas mūsų žemėje. Jos taip nesiderina su mūsų gamtovaizdžiu. O patys kariai? Dar vakar eidamas Kauno senamiesčio gatve mačiau ilgą internutu automobilių vorą, bent keliasdešimt. Kai kuriose mašinose, šalia lenko šoferio, mūsų sargybinių. Automobiliai žvimbia pro šalį, nesukeldami ypatingo praėvių dėmesio. Bet štai kažkur pravažiuojamas "užsikimšo". Vienas šoferis lenkas, naudodamasis sustojimu, iššoktą iš mašinos ir bėga... į krautuvę. Kitas išlipa ir žiūrinėja mašinos ratus. Sustoją kelėtas praėvių: "Kaip jauties?" — klausia kažkas lenkiškai.

— Ne savam kaily... — atsako liūdnai lenkas. Atbėga mūsų kareivis.

— Kas atsitiko? — klausia jis gerokai rūšiu tonu, puikiai lenkiškai istardamas.

— Draugas nuėjo valgyti pirkti.

— Aa! Tvarkykis...

Smalsuolių daugiau. Staiga išdygsta policininkas.

— Ko žiopso? Nematote lenkų? Ne tie patys žmonės? Ką?

— Ne tie patys žmonės, — skamba dabar mano samoneje žodžiai, kai matau vėl lenkus Lietuvos plentuose. Tie patys, ir ne. Tie patys, nes kiekvienas jų tiki Dievą ar netiki, meldžias ar keikias, myli tėvynę, ar ją išduoda, kovoja su priešu ir t. t. — žodžiu, visas rinkinis teigiamų ir neigiamų ypatybių, bendrų visos žmonijos, įvairių tautų atstovams.

Jiems sakė: "Eikite ginti tėvynę". Jie ėjo. Jie gynėsi, jie kovojo. Ir tik nelaimė priartėjus, kada ke-

liasdesimt milijonų gyventojų valstybė — vakarykštis milžinas, diktavęs savo valią ne vienam kaimynui, griuvo — gal būt tik tada dažno lenko kario galvoje kilo mintis: "O už ką mes kovojame, ką gynėme. Žemę, kurios neturime, nes ji dažniausiai dvarininkų ir turtingų pramonininkų rankose, (Lenkijoje nebuvo žemės reformos), valstybė, kurios valdžia slėgė milijonus žmonių, (Lenkijoje iš 35,000,000 gyventojų yra 12,000,000 tautinių mažumų: ukrainų, gudų, vokiečių, lietuvių, žydų ir t. t.), kuri draudė net vaikams mokyti gimtąją kalbą.

"Tie patys žmonės", tik Dieve mano, kaip skiriasi jie nuo mūsų karių — ūkininkų, darbininkų, inteligentų, kurie žino už ką jie kovoja, kurie, būdami nedidelės tautos nariai, vis dėlto yra kietai, kaip titnagas, nės stiprūs išvidiniu ryšiu, tuo kiliu teigiamu kūrybos jausmu. Kiekvienas mūsų pilietis jaučiasi kurįs Tėvynės gerovę, jis, lyg kukli plytelė valstybės rūmė. Kokia baisi išsiaiškėjimo, sąvagarbos praraja skiria mus nuo jų!

Ir šiandien, kada mes esame liudytojai tos katastrofos, mūsų tautos būdas pasireiškė visu kilnumu: nesuvedame sąskaitų su buvusių priešininku, neprikaisiame jam to kartumo, kurio tiek ir tiek prisirinko per daugelį metų sieloje... Atvirkščiai, sklindini santūrumo ir sąvagarbos, gelbstime juos varge: duodame pastogę ir globą.

Supratau, kodėl internutuieji, kuriuos teko matyti ir kalbėti, nežiūri į akis. Ak, gi jie dabar ne imperialistinės valstybės valios vykdytojai, bet žmonės. Juos labai veikia prasmingas mūsų tylėjimas. Tame reikšmingame tylėjime visos mūsų priekaitas ir užuojauta, visa tautos išmintis: "Nekask kitam duobės, pats įkrisi", ir atleidimas: "Nežino, ką daro"...

Sutinkame grupes internutuojų, traukiančių nuo Alytaus. Vežimai. Automobilai. Raiti.

Pravažiuoja dviračiu lenkų policininkas. Ir vėl galvoju: "Gal būt, ne vieną Okupotosios Lietuvos pilietį šis policininkas, "eidamas pareigas", yra žiauriai nuskriaudęs, gal ne

vienam griežtai tautiškai nusistačiusiam lietuviui yra surašęs protokolu... už "šulinio nešvarumą", "nesutvarkytą kamina", "neprištą šunį..." (Lenkijos valdžia buvo pasiskelbusi gerbsianti tautinių mažumų teises, bet tikrovėje — mažumos buvo labai persekiojamos. Tad, kad nebūtų pagrindo skūstis, baidos būdavo dedamos esą dėl ūkio netvarkos). O dabar ir policininkas nauodojasi mūsų svetingumu. Gal ir jam dabar sąžinė išmetinėja, o gal ir ne, bet jis aiškiai pamatė skirtumą tarp lenkų ir lietuvių būdo ir kultūros.

Nuo Merkinės pasukame N N link. Kryžkelėje mūsų tankas. Štai kitas. Grioviuose kareiviai. Tolumoje raitininkų būrys. Ties tiltu per upę vėl tankas. Upėje civiliniai pabėgėliai girdo arklius. Pabėgėliai išbalusiais, įdubusiais veidais: moterys, vaikai, keletas apysenų vyrų. Kai kurių veidai pamėlę, nes vakaras drėgnas ir šaltas.

— Keliaujame arkliais jau 2 savaitės... Iš Varsuvos. Baisu, baisu... Jau antrą dieną neturime ko valgyti... Dieve, kokia nelaimė, — guodžiasi jie.

— Tuoju miestelis, — ramina juos, — gausite valgyti ir sušilsite.

Pasirodo, jog šių pabėgėlių tarpe yra viena griovinė, įžymaus laikraščio redaktoriaus, šiaip pasiturinčių žmonių... Kas gali juos dabar atskirti šiuose apdaruose?

Arčiau administracijos linijos plentas visiškai samanomomis apžėlęs. Samanos nenudilo net pereitais metais "atnaujinus Lenkijos Lietuvos diplomatinis santykius".

Sutinkame mūsų sunkvežimį, velkantį ant buksiro du lenkų lengvuosius automobilius. Mums sustojus ir besikalbant, vienas, lenkų automobilis sėdįs mūsų raitininkas, iššoksta ir mėgina užvesti lenkiško automobilio motorą. Jam tai pasiseka padaryti. Tada, leitenanto įsakymas, jis atsiūta nuo sunkvežimio ir šypsodamasis sėdasi prie vairo.

Isivaizduokite: mūsų raitininkas pirmą sykį gyvenime nori suvaldyti ketetą lenkiškų, kad ir motorizuotų "žirgų".

Pusę kilometrą nuo administracijos linijos visos pamiškės pilnos mūsų karių. Čia pat du mūsų sanitariniai autobusai. Lenkiška virtuvė, įvirtusi į griovį.

Pravažiuoja vežimas. Jame keletas lenkų kareivių, civilis ir mūsų sargybinis. Civilis mus sveikina ir šypsos. Taip pat sveikinasi lenkai. Tą civilį tikrai esu matęs, keliaudamas Vilniaus krašte, bet kas jis — neprisimenu.

Linija. Tos pačios tiek kartų su širdgėla matytos šiaudinės gairės. Spygliuotos vielos. Lenkų kordono raižuota būdelė, kurią ardo Ok. Lietuvos gyventojai. "Šienos čia nebus", — ryžtingai sako jie, kai klausiu, ką jie daro. Vienas jų atneša nuplėštą nuo kordono namo lenkišką vėliavą. "Iškeltume savas lietuviš-

kas, — guodžiasi jis, — bet turime tik žalią ir raudoną spalvą — geltonos neturime". Vienam viršilai siūlau atiduoti savo antpečių geltoną spalvą. "Manai ne!" — rūšiai atsako jis, ir staiga tyliai, lyg kokį paslaptį pranešdamas, paaiškina: "Visa atiduotau, kad tik Vilnių būtų".

Už spyglių renkasi daug Ok. Lietuvos jaunuolių.

— Ar lenkų kariuomenėje jūs buvotė?

— O kaip gi!

— Tai dabar namie?

— O kodėl ne? Visi pabėgom. Už ką kariauc! — dūkuoja jie ir taip gražiai šypsos, kad, rodos, ir vakaras šviesesnis pasidaro.

— Priimkite mus į lietuvišką — pažiūrėsite, kaip mes kovosim!

Truputį tylime.

— Kodėl jūs pas mus neateinat? — primygtinai klausia moteris mūsų atsarginio. — Aš penkiolika kilometrų ėjau... Norėjau pasižiūrėti jūsų...

Atsarginiai rimti. Visi vyrai į vyra. Stambūs, gerai apsirėdę. Tik, matyt, išvargę. Karininkai taip pat. Vienas leitenantas man iš karto atrodė lyg įsigėres. Paaiškėjo — tris paras nemigęs. Darbymetis. Tenka priiminti internutuotus, tvarkyti ginklus, siųsti žmones, rūpintis savo kariais.

Nuolat skamba telefonas. Praneša vis apie perėjusius lenkus.

Žmonės iš pakrūmių renka ginklus ir perduoda mūsų pusėn. Palinijū žygiuoja mūsų sustiprinti patruliai. Girdėti reti šūviai. Kartais, jie dažnėja. Kas gali šaudyti? Šiame rajone dar Sovietų kariuomenės prie administracijos linijos nesirodė.

Žmonės iš anos pusės pasakoja, kiek lenkai Druskininkų miestely sudegino ginklų, kaip kitur žydai šaudė į bėgančius lenkų karius, kas darėsi Vilniuje. Atrodo, kad jie ten buvę ir viską žino.

Tolumoje vis šauda. Nepaisome. Tik patruliai, išgirdę šūvius, akimirkai stabteli.

Kareivių būriai ilsisi pušyne. Ne vienas karininkų nesėda. Jiems poilsio nėra. Laukimo nuotaika. Nervai įtempti. Kas ten vyksta anoje pusėje — niekas tikrai nežino. Reikia viso ko laukti, reikia viskam rengtis.

Darda vežimas. Klausia įsitempia. Ne! Tai mūsų pusėj — ūkininkas, kurį prieš dešimt minučių mes aplenkėm.

— Ar duonos parvežei? — klausia kareivis ūkininką. — Ne!... — nusiminęs atsako.

Mūsų kareivių grupė juokiasi: "Duonos įsigėdė! Mes tris dienas duonos negauname".

— Kaip tai? — nustembu, — duonos negaunate?

— Nėra. Visą išpirko...

— Tai kuo jūs mintat?

— Tabaku, sviestu, lašiais, bulvėm...

— Nebijok, atsarginiai atsargų turi...

Ir vėl, liksmai nusijuokę, nors tamsu, jie varto "Kari", kurio paskutinį numerį atvežėme iš Kauno.

Man taip ir liko neaišku, ar jie turi duonos, bet kad jie turi neišsemiamų ju-

moro atsargų, tai buvo labai ryškiai pastebima.

Prie ugniakuro kepame grybus ir filosofuojame. Vienas atsarginis, matyt, buvęs pasienio policininkas, pasakoja: "Kai buvo prieš porą mėnesių į N. atvažiavę lenkų turistai, ot prisijuokėm. Žinai, prieina prie manęs viena ponija ir kažko klausia lenkiškai. Sakau: "Nesuprantu, ponija, nieko nesuprantu". Nesusikalba, žinot, lenkai. O mums mūsų klebonas buvo pasakęs: "Vyrai! Turistai ir taip įsitikinę, kad Lietuvoj daugybę lenkų, nes daug kas lenkiškai suprantą. Nepatvirtinkit nors jūs tos nuomonės". Na, mes ir netvirtinome... Pagaliau ateina prie manęs viena lenkė ir grynai lietuviškai klausia: "Pone, kur čia patogumai"... Pasirodo, bent šešta jų mokėjo lietuviškai".

Išgirstu dar vieną būdingą sykį, kaip būriui internutuoj einant per miestelį, kažkuri moterėlė įkiso lenkui kareiviui maisto ryšulėlį. Tas, užuot padėkojęs, leplelejo: "Aš dar neelgėta"... "Dievuliau, tu Dievuliau!" — suaimanavo moterėlė, — tie lenkai dėl savo honoro taip visą valstybę praa..."

Naktis užklumpą mus N N miestely. Viešbučiai (du) pilni. Miestely daug mūsų kariuomenės ir internutuoj lenkų: civilių, kareivių ir aukštų karininkų. Policijos nuovadoj darbymetis. Viršininkas labai stambus vyras, darbo i- karšty užmiršęs net kailiniukus nusišvilkti, ir to net nematęs, tvarko įsakinėja metaliniu balsu, kurį nėsiderina prie jo labai nepiktą veido. Jis kažkuo nepatenkintas, nors valdosi.

Isibraunu į viešbutį apilkiniais keliais, nes didžiosios durys užantspauduotos; gal būt dėl to, kad čia pat restoranas, o svainamieji gerimai parduvinėti draudžiama.

— Nėra laisvų kambarių, — guodžiasi šeimininkas, ir laukia, kada mes išeisim.

— Mums ne kambarių reikia. Kokios nors lovos.

Ilgai tylime ir galvojame, kas daryti. Pagaliau randame salamonišką sprendimą. Kadangi vienas kambarys užimtas karininku, kurie dėl darbo gausumo dažnai naktį neatvyksta, tai į jį "komandiruojamas" mūsų karininkas ir šoferis, o į kitą, viršilos užimtą kambarį, mes... du eiliniai.

Deja, kaip tyčia, tą naktį karininkai grįžo miegoti ir, pamatę okupuotas savo lovas, net nepareiškę pasipiktinimo, išėjo į... šiaudis, o mūsų viršilos, laimė, nematė. Jis, tur būt, mus būtų be ceremonijų išbaręs.

Vėl prie linijos. Giedras saulėtas rytas, gražios apylinkės, vykstančio istorinio momento svarbumas — visa tai kelia nuotaiką.

Leitenanto, tris paras nemiegojusio, negalima pažinti. Nusiskutęs, veide džiaugsmas, balsas dar griežtesnis. Jis stebina visus savo energija ir

sumanumu. Kariai taip pat linksmi, šildosi saulėje ir prie ugniakuro. Šūviai anoj pusėje rėti. Internutuoj jau mažiau. Kariai valo šautuvus... Naujiena! Laukiamas kariuomenės vadas.

Ties mūsų sargybos sargine (būdele) trys lenkai. Vienas, metų 45, apyžilis karininkas, kitas — eilinis. Jie stovi ir tyli, lyg žemę pardavę. Čia pat dar vienas kaimiečio drabužiais kareivis su dviračiu. Jie perėjo iš anos pusės šią naktį. Suvarge, nusiminę, akis žemėn įbedę. Kalba nesimezga. Sužiūriame, jog vyrėsnysis, gimęs Krokuvoje, ten jo šeima, o jaunėsnysis — Varsuvos darbininkas. Pirmą sykį šiuose kraštuose. Kovoti būvę suinku. Apsikąsus, lauki prieš iš priešakio, o čia užlekia keliasdešimt lėktuvų ir skutamu skridimui visa nušluoja. Stačiai paraližuoja norą kovoti.

Vyrėsnysis kietai sušpauzdžia lūpas ir lyg kampuoli nuryja.

— Gal norite valgyti?

— Ne, norime ponui suteikti rūpesčio... Gal tik gerti...

Kareivis, paėmęs jų gerituvės, nueina vandenį. Mes atnešame duonės ir dešrės. Nežiūrinė, kol jie visa tai suvalgo. Pernelyg graudus vaizdas.

Prie ugniakuro girdžiū mūsų kareiviai kalba: "Atteina pulkininkas ir atveda prie linijos kareivių kuopą. "Na, vyrai, baigta... Kur norite — eikit. Ar į Lietuvą, ar grįžkit namo... Dalis eina į Lietuvą, kiti išsiskirsto, o pulkininkas nusišauka..."

Kitas pasakoja:

"... Jis taip graudžiai prašosi mūsiškio: "Pone leitenante... palikite man mano kardą... Tai mano prosenų kardas... Seimynos brangenybė..." Ką gi, paliko! Kardas surūdyjęs, niekam tikęs, kaip aš manau, bet, mat..."

— O aš mačiau, — įsiterpia žvalus jauno veido kareivis, — vienas lenkų šoferis, apsikabinęs vairą, kad verkiu, kad verkiu... net gaila..."

"... Ant jų kardu vis parašyta "Honor i ojczyzną" (Garbė ir tėvynė), — aiškina viršila.

Visa tai kalbama epiškai ramiai, visa smalsiai kitų karių klausoma. Klausau atvirkščiai, tai į jį "komandiruojamas" mūsų karininkas ir šoferis, o į kitą, viršilos užimtą kambarį, mes... du eiliniai.

Deja, kaip tyčia, tą naktį karininkai grįžo miegoti ir, pamatę okupuotas savo lovas, net nepareiškę pasipiktinimo, išėjo į... šiaudis, o mūsų viršilos, laimė, nematė. Jis, tur būt, mus būtų be ceremonijų išbaręs.

Vėl prie linijos. Giedras saulėtas rytas, gražios apylinkės, vykstančio istorinio momento svarbumas — visa tai kelia nuotaiką.

Leitenanto, tris paras nemiegojusio, negalima pažinti. Nusiskutęs, veide džiaugsmas, balsas dar griežtesnis. Jis stebina visus savo energija ir

Futbolo Arenoje

Ruduo jau vėl geltonuoja, o drauge su juo prasideda ir futbolo žaidimų sezonas. Futbolas yra žaidimas, kurį publika ir žaidėjai labiausia seka ir vertina.

Su naujuoju futbolo sezonu stoji žaidėjų eiles ir užima savo vietas daugelyje Amerikos aikščių. Daugumoje jie stiprūs vyrai, bolė limpa jų rankose, jie eina lyg vėjas tiesio kryptimi... Beveik kiekvieną šeštadienį jie rungtis dėl naujos garbės.

Štai naujos lietuvių futbolo žaidėjų žvaigždės pradeda savo parą. Reimondas Apolskis, lietuvis, karis, paleistas į aikštę, pasidaro pavojingas visiems priešų lygos žaidėjams. Žaidimo teisėjas, išvydęs stojantį savo vieton Reimondą Apolskį, žaidžiant centriniu Marquette universiteto lygoje, pasidaro rimtas, beveik verkias. Daug žaidėjų lietuvių žaidėjus pažįsta, gerbia ir vertina kaip geriausius žaidėjus Amerikoje. Antroji žvaigždė — kapitonas F. Stulgaitis, kuris atstovauja Columbia kairiniui, ir žaidžia jau treči metai iš eilės. Jis galėtų padaryti daug pinklių savo priešui.

Fordham atstovauja trečioji žvaigždė Al. Bažys, tai geriausias žaidėjas galinui nuo to laiko, kai tik p. Crowley pradėjo šią grupę mokyti. Karolis Duišis šį rudenį turėtų būti pats geriausias žaidėjų eilėse. Toliau seka tolimesnės žvaigždės, kaip V. Straņavičius, Vitas Anonhis iš Boston kolegijos ir kiti.

Štai mūsų žaidėjų užimamos vietos: žaidžia galiniais: Juškaitis, — Fordham univ., Bazis irgi Fordham univ.; Stulgaitis — Columbia; puolėjais: V. Gervelis — Petts; gynėjais — R. Valas, Boston; S. Levanaitis — Boston kolegija; centriniais: R. Apolskis — Marquette, V. Baronas — Detroit; gynėjais: Petrauskas — Fordham, K. Drulis — Temple; užpuoliniais: P. Jankauskas — Villanova, Anonhis — Boston, Transvičius — Rutgers, Matukaitis — Catholic univ., Jokubaitis — St. Louis univ.

būt, buvo lemtingas visai Lenkijos valstybei...

Šiandie, kada dar lenkų žemė garuoja krauju ir rūksta išniokoti miestai, kai daug lenkų liko be tėvynės, gal būt, šiandie jie supras, jie supras kokios kilnios reikšmės turi žodžiai: "Garbė ir tėvynė", ne tąja prasme, kaip iki šiol kad buvo, bet žmoniškąja, amžinąja prasme... Gal būt, tai jiems suteiks jėgų iškėsti šią nelaimę ir pažeminimą, gal būt, tai daugelis supras ir, pagaliau, bus įrodyta, kad žmonių gyvenimą, tautų ir valstybių santykius reikia tvarkyti amžiniais teisybės ir teisės dėsniais...

Kad ir be tėvynės, bet nepraradus garbės, dar galima atkurti gyvenimą, bet atkurti jį naujais pagrindais.

Jurgis Normantas.

Šeimininkų Dėmesiui

Je i nori būti gera šeimininkė-virėja, tai tuojau įsigyk labai naudingą knygą — "VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIŽIŪRĖJIMAS". Be to, šioje knygoje dar yra pridėtas kaip pasigaminanti iš visokių vaisių vyną. Knyga turi 223 puslapius. Jos kaina tik \$1.00. Užsakymus su money orderiu siųskite:

"DARBININKAS"

366 West Broadway,

South Boston, Mass.

ŠVENTAS RAŠTAS — NAUJAS TESTAMENTAS ir EVANGELIJOS

Ką tik gavome iš Lietuvos šiais metais atspausdintą "Naująsį Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Testamentą" ir Evangelijas. Vertė Juozapas Skvireckas, Kauno Arkivyskupas Metropolitas. Knyga 416 pusl. Kaina tik \$1.00.

"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

MONTELLO, MASS.

Šiomis dienomis "Darbininke" atsilankė monteliskis senas gyventojas ir "Darbininko" skaitytojas p. Feliksas Radzevičius. Jis apžiūrėjęs spaustuvę apsidžiaugė, kad katalikai lietuviai taip moderniškai įsirengę savo spaudos tvirtovę ir paukojo Naujos Intertipos fondui \$1.00. Nuoširdi padėka katalikiškos lietuviškos spaudos rėmėjams.

SHENANDOAH, PA.

DARBAI

Kilus Europoje karui, anglių kasyklose darbai pagerėjo. Mūsų apylinkėse kasyklos, kurios visiškai nebuvo apleistos pradėjo pilnai dirbti. Sakoma, kad atsidarė angliams rinka Kanadoje, kur apie 20 milijonų tonų kas metas sunaudojama. Pirmiau Kanada anglis gaudavo iš Škotijos ir Rusijos. Karui pradedus iš tų vietų anglių atvežimas užsitarė. Žmonės dar vis pripratę dejuoti, kad sunkūs laikai.

PARAPIJOS MOKYKLA

Šv. Jurgio parapijos mokykla gražiai veikia. Mokyklos ir viešųjų nuolyno trobesiai aptaisyti ir iš lauko apdaryti. Mokyklos vaikams žaisti daržas aptvertas. Tas pagražina tą miesto dalį. Mokyklų vaikučių yra arti trijų šimtų. Kūdikų darželis irgi gražiai veikia, šiame darželyje vaikučių yra suvirš 20.

BAŽNYČIA

Lietuvių bažnyčia miestelyje iš lauko yra didžiausia ir gražiausia. Bažnyčios remonto darbas iš lauko jau baigtas. Iš vidaus dekoravimas irgi jau įpusėjęs. Tą darbą atlieka labai žymus artistas Daubner, vengras. Pažymėtina, kad spalvos ir dekoracijų motyvai yra lietuviški, paimti iš liaudies meno. Dekoravimo darbas prasidėjo birželio mėnesyje. Sakoma, kad gali būti baigtas kitais metais sausio ar vasario mėnesyje.

Didysis altorius ir virš altoriaus didelis vainikavimo Motinos švenčiausios paveikslas yra užbaigtas. Klebono pranešimu didelių paveikslų bažnyčioje bus suvirš 20. Vidurinė bažnyčios navojo lūbose bus piešiniai paslapčių šventos rožančiaus.

Shenandoriečiai galės džiaugtis ir didžiuliu savo gražia bažnyčia, kuri yra gal pirmutinė Amerikoje su lietuviškomis spalvomis ir motyvais išdekoruota.

Pereitą savaitę parapiją atlankė vyskupas ir suteikė dirbamovės sakramentą. 250 vaikų ir apie 10 suaugusių priėmė tą sakramentą.

PROF. PAKŠTAS

Šiomis dienomis į Shenandoah atvyko prof. dr. Pakštas. Sakė prakalbą bažnyčios svetainėje. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Pažymėtina, kad prakalbose buvo susirinkę gana didelis skaičius jaunuomenės. Buvo apie dešimt vyrų ir iš kitų parapijų, kaip tai, Mahanoy City, Girardville, etc.

Profesoriaus kalba buvo įdomi ir patriotinė. Savo kalboje darė palyginimą, kad ir mažos tautos, kada laisvai ir nepriklausomai tvarkosi, gali pakilti aukštai ir pasiekti gerbūvio nežiūrint to, kad tas kraštas gali neturėti nei natūralių didelių turtų. Prie to priveda išsimokslinimą ir kultūros greitą kilmą. Kaip pavyzdį nurodė Suomiją (Finland), kuri yra tikro neturtingas kraštas, bet žmonės turtingai gyvena. To gali pasiekti ir Lietuva pareikšė savo kalboje dr. Pakštas. Ragino visus prie vienybės nežiūrint požiūrių bei politinio įsitikinimo, nes Lietuvai visi jos vaikai yra reikalingi ir brangūs. Ragino išeiviją, kad ji neįstautėtų.

PARAPIJOS KOVOS

Galutinai parapijiečių su klebonu nesupratimai, kovos ir teisme bylos užsibaigė. Visi tuo džiaugiasi. Shenandoriečiai susilaukė to, ko daugelis nei nesitikėjo. Susilaukė mokyklos ir tvarkos, kuri gali būti pavyzdžiu kitiems. Daug padaryta pataisyti bažnyčioje ir prie bažnyčios, atnaujinti vargonai, varpai irgi sutaisyti ir veikia. Šiandien net ir tie, kurie prieš kleboną kovojo, džiaugiasi.

Kad Shenandoriečiai visai susitvarkė parodo parapijos bazarnos. Neperseniai buvo surengta prie bažnyčios ir bažnyčios svetainėje parapijos nauda trijų dienų bazaras. Davė pelno navojo lūbose bus piešiniai paslapčių šventos rožančiaus.

Lietuvos Valstybės Vyrai, Kurie Vedė Ir Veda Tėvynę Sunkiųjų Metu



Gen. Jonas Černius, Ministrų Kabineto Pirmininkas.



Juozas Urbšys, Lietuvos Užsienių Reikalų Ministras.



Gen. Stasys Raštikis, Lietuvos kariuomenės vadovas, kuris davė įsakymą Lietuvos kariuomenei žygiuoti į Vilnių.

MŪSŲ BIZNIERIAI

Vieno dalyko Shenandoriečiai apgailestauja. Čia buvo ir gražiai veikė per 20 su viršum metų Miliauskų skerdykla, Abbato ir Co., kuri užsitarė. Skerdykla samdydavo apie 150 darbininkų.

Kita žymi biznio įstaiga, tai Vinco Paulausko bravoras — Columbia Brewing Co., kuris gerai veikia.

Mažesnio biznio įstaigos, tai krautuvės, kurių yra apie dešimt ir apie dešimt salūnų. Didžiama biznierių yra geri lietuviai ir katalikai. Trys yra mėsaininkai lietuviai, laisvamaniai. Sininkai lietuviai, laisvamaniai. Jie nieko bendro nenori turėti su lietuvišku gyvenimu, organizacijomis nei bažnyčia, bet vienišiai iš lietuvių biznį daro.

Vienas iš tokių grynai lietuviška pravarde, kuris iš lietuvių prasigynavo ir dabar išimtinai su lietuvišiais biznį daro, nuėjo pas lenkus nežaležninkus. Mat moters tėvams ir motina mirė ir buvo palaidoti iš lenkų nežaležninkų kirkūžės.

Parapijiečiai.

PHILADELPHIA, PA.

ŠV. KAZIMIERO PAR. CHORO SUSIRINKIMAS

Spalių 6 d. įvyko šv. Kazimiero par. choro susirinkimas. Išrinkta valdyba, kurion įėjo šie asmenys: p. Veronika Tamulytė, pirm.; Al. Rupšys, vice-pirm.; Vincas Jurgaitis, sekretorius; Al. Baillonis, išdinin.; Kazys Baltruškinis, finansų sekretorius, ir Al. Rupšys, tvarkdarys.

Plačiai kalbėta apie pereinamųjų metų veikimą ir padaryta keletą rimtų pastabų. Paaiškėjo, kad choras turės daug darbo šiais metais. Išduotas raportas iš kelionės į Lietuvį Dieną Pasaulinėje Parodoje, kuri buvo sekminga. Choras dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie tos kelionės realizavimo.

Šeštadienį, spalio 21 d. įvyko Choro metinis draugiškumo parengimas. Padarytas trumpas susirinkimas, o po to buvo užkandžiai ir šokiai. St. C. P.

Spalių 8 d. p. Juozapas Briedis, gyv. 5936 Washington Ave., gavo telegramą iš Chicago, kad jo brolis Vincas Briedis mirė. Velionis Lietuvoje buvo šviesus ir stiprus katalikas. Atvykęs į Ameriką, pateko į nekatalikų draugų būrį ir pats tokiu pasidarė. Tiesa, išauklėjo du sūnus: Henriką ir Algirdą, dukterį Aldoną ir davė jiems muzikos mokslą. Vienas sūnus yra pagarsėjęs pianistas Hollywoode, o dukterė Aldona yra pasižymėjusi muzikos kontestuose; kitas sūnus yra stambus biznierių New Yorke.

Briedžiai paeina iš Rubežninkų kaimo, Jonišio parapijos. Vėliau jie išgyjo žemės Pamušyje, Meškučių par. ir gerai gyvenė. Tėvas savo vaikams davė suvėjų mokslą, o Jokūbą leido į gimnaziją, bet jis neišlaikė. Juozapas ir Vincas buvo pagarsėję giedoriai - dainininkai ir buvo kviečiami į parapijas giedoti. Juozapas atvykęs į Philadelphia turėjo gerą chorą.

Bet velionis Vincas užbaigė gyvenimą nekatalikiškai. Labai gaila. Tai ką padaro taip vadinamas "laisvas" gyvenimas. Šių žodžių rašėjas, kaip gimnaitis, reiškia velionio broliams ir seserė ir vaikams melės užuojautą. K. Dryža

MONTREAL, CANADA

Montrealas yra didelis miestas, kuriame randasi nemažai lietuvių, daugiausiai privažiavusių po didžiojo karo. Lietuviai turi savo bažnyčią, kurioje klebonauja kun. Jonas Bobinas. Montrealiečiai turi keletą draugijų ir klubų. Čia lietuviai pasiskirstę į sroves, kurios viena prieš kitą labai kovoja. Taip buvo ir šiaurinėje Amerikoje prieš 25 metus, bet dabar mes tas kovas jau užmiršome.

CHORO IR VVS PRIVATI VAKARIENĖ — Šeštadienį, spalio 21 d. par. salėje vietinis choras, vadovaujamas p. Žižiūno ir VVS vedamas p. Sakalo suruošė vakariene pagerbti atvykusį iš Brocktono kalbėti kun. Joną Švagždį. P-lėms Elenai ir Onutei Bandžiūtėms vadovaujant, buvo pagaminta skanių valgių. Vakarą vedė VVS pirm. p. Sakalas. Kalbėjo kleb. kun. J. Bobinas, kun. J. Švagždis ir muz. p. Žižiūnas. Po vakarienės jaunimas linksmai pašoko.

IDOMIOS PRAKALBOS — Sekmadienį, spalio 22 d. VVS suruošė prakalbas. Pirm prakalbą ir pertraukose, muz. p. Žižiūno vadovaujamas par. didysis ir vaikučių choras, puikiai sudainavo keletą dainų. P-lės Ivaškiūtės labai gražiai padėklamavo. Taip-gi deklamavo ir kitos mergaitės, kurių vardų neatsimenu.

Pirmiausia kalbėjo kleb. kun. J. Bobinas. Po jo kalbos kalbėjo žymus kalbėtojas kun. J. Švagždis, šv. Roko par. kleb. iš Brockton, Mass. Kun. J. Švagždis kalbą taip publiškai patiko, kad jis buvo priverstas kalbėti net du sykiu. Nors publikoje buvo nemažai trockistų ir stalinistų, bet ir jie plojo ir prašė, kad jis ilgiau kalbėtų (tik išėjė iš prakalbų salės pradėjo komunistai atsipeikėti, kad čia jiems nemažai kliuvo). Taipgi kalbėjo ir V. Širvydas. Vilniaus reikalams sudėta \$21.— su centais.

Buvęs.

VISI DŽIAUGIASI

Mūsų spaudoj veik visur matosi išsireiškimų džiaugsmų, kad mūsų sostinė Vilnius sugrįžo prie Lietuvos kūno. Taip galima džiaugtis, jei nežiūrima į ateitį. Toks mūsų džiaugsmas, lygus vieno bėmirstančio išgelbėjimui, o 99 praradimui. Džiaugtis, kad Rusija perleido sostinę Vilnių Lietuvai, tai yra tam tikras diplomatiškas išrokavimas.

Vilnius dabar, kaip mirštantis ligonis, nuilintas, išgriautas, apleistas ir tt. Rusai žino, kad atstaičius jį iš šių dienų tinkamą miestą reikės daug darbo ir daug kapitalo, o perleisdamas Lietuvai, lietuviai jį atstatys sukaupę visas jėgas, kaip atstatė Klaipėdą ir Kauną, kurių šiandien beveik negalima pažinti, palyginus juos prieš 20 metų.

Vilniaus paskyrimas Lietuvai tai yra tik tuo tarpu diplomatiškas Lietuvos patenkinimas ir iš šalies stebint Rusija tikrai prieteliškai pasielgė.

Bet Rusija į ausį, atrodė, sako: tai niekis, atiduoti mums jį Vilnių, dar mums geriausias, nes jie (lietuviai) atstatys, o tuomet jis savaime liks mūsų ir ne tik Vilnius, bet visa Lietuva.

Tai aišku kaip diena, džiaugiamės gavę Vilnių, o neliūdime praradę savo nepriklausomybę. (?)

Ką reiškia 40,000 Rusijos armijos, tokiai mažai šaliai? Ar kariška jėga stovės, kur apkasuose ir apmūrytuose punktuose? Nieko panašaus. Punktai tai jų stotis, iš kur plauks visa propaganda į visą Lietuvą. Tos kariškos jėgos eis visur, jų bus pilna Lietuva, ant kiekvieno žingsnio sutiksi rusų karį ir su propaganda, arba teisingiau sakant su nuodu kauke, kuri nuodys Lietuvos piliečius moraliniai ir trauks į savo balą visus lengvu būdu.

Kas tai daryti uždraus? Sunku pasakyti, kiek Lietuvos valdžia ir visuomenė galės atsispirti. Be to, mes žinome, kad mes turime ten pat, savo šaly tokių, kurie knisa Lietuvos valstybės pamatus visą laiką, kiek kur galima, o slapta ir susinėsdavo su Maskva. Dabar jiems bus atviras kelias visur ir vietoje, jie

Lietuvos Konsulato New Yorke Paieškomi Asmenys:

Aitutis, Mateušas, iki 1930 metų gyvenęs 619 Carpenter Street, Greenpoint, N. Y. Su juo kartu gyvena ir dukterė Ona Aitutytė, kuri taip pat paieškoma.

Bausis, Povilas, iki 1936 ar 1937 metų gyvenęs 419 Poplar Street, Shenandoah, Pa.

Danasis, Povilas, prieš ketveris metus gyvenęs 12 Ward St., Waterbury, Conn.

Dzinkusas (Dzenkevičius) Kazys, 1921 metais gyvenęs 5401 S. 33 St., Omaha, Nebraska. Šiuo metu yra apie 60 metų amžiaus.

Grachauskas, Vincas, į J. A. Valstybes išvykęs 1914 metais ir pradžioje gyvenęs Bostone.

Jankevičius, Juozas, į J. A. Valstybes atvykęs apie 1909 metus, šiuo metu gali būti apie 60 metų amžiaus. Jis yra kilęs iš Jurgėnų kaimo, Pumpėnų valsč., Panevėžio apskr.

Kimbris, Mykolas, kilęs iš Pagirio - Gailioniškių kaimo, Maldočenskės valsč. Į Jung. Valstybes atvyko 1895 metais ir dar 1922 metais gyveno Connecticut valstybėje.

Makauskaitė, Ona, dukterė Andriaus ir Ievos Makauskų, kilusios iš J. A. Valstybės.

gaus viską kas anieks raiškalinga, t. y. nuodų nuodų piliečių morale, ir tuo pat ardyti visą esamą tvarką šalį. Ir be anų svetimųjų mūsų valdžios organai turės daug darbo bausti ir kalinti savuosius.

Žinoma, sakoma, į balą puolęs neliksi švarus. Kitos išeities nebuvo. Kariauti, išsižudyti ir visiems dingti nuo ugnies ir kulų? Ar geru būdu diplomatiškai parsiduoti ir iš palengvo mirti patiems?

Dabar, tai ir reikėtų tempti visas jėgas labiau, kaip kada nors pirmiaus, kad sustiprinti visą šalį, kad visi liktų tikraisiais atspariais lietuviais, tikrais susipratusiai piliečiais.

Kad prie lietuvių sveiko kūno ir švarios sielos neiktų joki pavojingi nuodai.

Bet atsiras iš tų pačių brolių tarpo ir tokių, kurie tais nuodais užsikrėtę ir kitus savo kaimynus pradės nuodyti. Tai tikriausia tiesa.

Šie mano žodžiai, pastabos ar nusiskundimai, gali sukelti pas daugelį nepasitenkinimą ir sakys netiesa, pradės kritikuoti ir tt.

Tai visiems tokiems, aš prašau nusiraminti, ataušti, ir palaukti, nors metus laiko, ir jei tuomet mano šie žodžiai nebus jau praktikoje įgyvendinti, tai aš su dideliu atsiprasymu atšauksiu tą visą. Taigi reikia stoti į minėtą darbą ir gelbėti, jei dar galima, nes kitos išeities nėra.

J. K. Mikas.

si iš Žarstų kaimo, Šilavos valsčiaus, Marijampolės apskr., iki 1910 metų gyvenusi Waterbury, Conn.

Navickas, Jurgis, į J. A. Valstybes išvykęs 1905 ir 1929 ar 1930 metais būk tai miręs. Prieš mirtį jis gyvenęs Thomas, West Virginia, bet jo mirimas vietinėse įstaigose neužregistruotas.

Paškevičius, Kasparas, kurio adresas 1929 metais buvo: The Public National Trust Bank, 177 Broadway, New York, N. Y.

Patapas, Pranas, išvykęs į J. A. Valstybes 1911 metais. Apie 1922 — 1925 metus gyveno Brooklyne.

Petkevičius, Bronislovas, prieš dvejus metus gyvenęs Northampton, Mass.

Rasimavičius, Kazys, kilęs iš Griškonų kaimo, Butrimonių valsč., Alytaus apskr., 1926 m. gyvenęs Amesbury, Mass.

Rimas, Pranas, į J. A. Valstybes išvykęs prieš pat pasaulinį karą. Jis yra kilęs iš Armališkių kaimo, A. Panemunės valsčiaus, Kauno apskr.

Tamulynas, Juozas, į J. A. Valstybes išvykęs prieš pasaulinį karą ir pradžioje gyvenęs Scranton, Pa., o vėliau persikėlęs į North Dakota.

Valkūnas, Povilas, pasivadinęs Paul Borden, kilęs iš Žadeikių kaimo, Vabalninko valsč., Biržų apskr. į J. A. Valstybes atvykęs apie 1912 metus ir pradžioje gyvenęs Lawrence, Mass., o vėliau Unionville, Mass.

Zakarauskas, Aleksandras, į J. A. Valstybes išvykęs 1912 metais ir gyvenęs Pennsylvania valstybėje, kame dirbo anglių kasyklose.

Bukys, Kazys, žinomas dar kaip Charles Bukis, gimęs apie 1889 metus Dubliškų vienk., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr. į J. A. Valstybes ieškomasis išvyko 1909 metais ir pradžioje gyveno Eewiston, Maine. Jos paskutinis adresas 1929 metais buvo: 44 Bates St., Lewiston, Maine.

Kaikuriams iš ieškomųjų priklauso turiai bei palikimai, kurie gali tekti svetimieji neatliepus teisėtiems įpėdinams. Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi rašyti:

Lietuvos Generalinis Konsulatas
16 West 75 Street,
New York City.

Remkite tuos profesionalus ir biznierių, kurie savo skelbimais remia "Darbininką".

Juozas Kasinskas

Inc.
Laidotuvių Direktorius
Patarnavimas Dieną ir Naktį
602 Washington Blvd.
BALTIMORE, Md.
Telephone Plaza 8595
Limosinal dėl visokių reikalų.

Lietuvių Kalbos GRAMATIKA

SKIRIAMA AMERIKIEČIAMS
Parašė

Kun. Dr. Jonas Starkus
Marianopolio Kolegijos Profesorius

Seniai lauktoji lietuvių kalbos gramatika jau atspausa. Ši gramatika skiriama ypatingai lietuviams amerikiečiams. Nauja gramatika pasižymi savo taisyklumu, medžiagos pilnumu, aiškumu ir, kas svarbiausia, gražia tvarka. Viskas vadovėly taikinta mokslui einantiems padėti: vartota priegaidės ženklai, kad kirčiavimu ir balsių ilgumu būtų pažymėtas ištartimas. Žodžiu, tai tinkamiausias vadovėlis norintiems geriau pažinti lietuvių kalbą ypač tinkamas lietuvių parapijų mokykloms.

Knyga labai gražiai apdaryta. Kietais, patvariais viršeliais.

Kaina 1 doleris. (Siunčiant paštu \$1.15).

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway

So. Boston, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

"Darbininko" Metinė Pramoga

Šeštadienį, spalio 28, š. m., vakare, Elks Ballroom svetainėje, Cambridge įvyko "Darbininko" metinė pramoga — Balias.

Svečių ir "Darbininko"

DAKTARAI

Lietuvis Dantistas

A. L. Kapočius
251 W. BROADWAY,
So. Boston, Mass.
TEL. SOU Boston 2660

Ofiso valandos nuo 9 iki 12, nu 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. v. Serdomis nuo 9 iki 12 val. dieną. Subatomis nuo 9 iki 6 val. vakare. Nedėliomis nuo 9 iki 12 val. dieną (pagal sutartį).

Tel. Liberty 2696

Dr. J. Žemaitis

DR. F. A. PEPI

Kojų Gydytojai — X-Ray
Egzaminuoja dykai — Prirenka
Specialius kojoms čėverkykus

453 Washington St.,
(Ties Jordan Marsh)
BOSTON, MASS.

Tel. TROWbridge 6330.

John Repshis, M. D.
(REPSYS)

Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET,
Kampus Inman arti Central Sq.,
Cambridge, Mass.

Ofiso Valandos: 2 — 4 ir 6 — 8.

IVAIRŲ SKELBIMAI

REIKALINGA VIREJA

Reikalinga yra moteriškė šeimyninkė, gera valgių gamintoja.

Kita moteriškė yra reikalinga, kuri moka namų ruošą.

Atlyginimas geras. Reikia turėti gerus paliūdijimus.

Galima kreiptis į "Darbininko" administraciją, 366 West Broadway, So. Boston, Mass.

PARSIDUODA labai pigiai trys namai, 137-141-143 L St., So. Boston, Mass. Šie namai neša dideles randas. Kas norite pigiai pirkti namus, kreipkitės pas: Mrs. R. Sherman, 3 Lathrop St., Plymouth, Mass. (1)

REIKALINGAS BUČIERIS, kuris būtų patyręs tame darbe ir mokėtų vesti bučernės biznį ir mokėtų lietuvių ir lenkų kalbas. Atsiųskite: 1124 Washington St., Norwood, Mass. (27)

South Boston Garage

BROLIAI STRAKAUSKAI, Sav.

Automobilistai! Jei jūs norite, kad jūsų karas ilgai laikytų ir greitai bėgtų, pirkti aliejų ir gasoliną pas mus.

Nuvalom purvinus karus ir išgrysuojame
Tel. SOU 9530

541 Broadway So. Boston, Mass.

VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVES

Pirkti pas biznierių mėsą, vaisius, daržoves ir kitokius daiktus, kurie skelbiai "Darbininke" apsimoka, nes jie parduoda šviežius produktus ir maistą patarnauja. Nuėję į bilę kurla krautuvę pasakykite, kad jų skelbimą matėte "Darbininke".

Povilas Bushmanas

48 CRESCENT AVENUE,
Telephone COLUMBIA 6702
29 SAVIN HILL AVENUE,
DORCHESTER, MASS.

Perkins Market

P. Baltrušionas ir p. Klinga, Sav.
753 Broadway, Tel. SOU 3120
SO. BOSTON, MASS.

K. Sidlauskas

918 E. BROADWAY,
Tel. SOU Boston 9367
Pristatoma IČO CREMA ir užkandžius piknikams ir visokiems parengimams.

Profesionalai, biznierių, pramoninkai, kurie skelbiai "Darbininke" tikrai verti skaitytų paramos. Visi skelbkitės "Darbininke".

ir valandėlei pamiršę dienos rūpesčius linksminosi ir iš džiaugsmo net patrepsejo.

Kas labiausiai džiugu, tai kad čia susirinko tik lietuviškas jaunimas. Ir jie, berods, kiekvienas lietuvis su lietuve rado bendrą kalbą ir bendrą džiaugsmą. Visai suprantama, kodėl mūsų vadai rengia, taip vadinamas "reunion", juk tai žingsnis prie sukūrimo bendro lietuviško židinio. Dieve jiems padėk ir juos lydėk! — Buves.

ŽINUTĖS

Spalio 28 d. pakrikštyta Evelina - Antanina Juozo - Onos (Grigaliūnaitės) Tutkų. Kūmai buvo Kazys Vedluga ir Bronė Vaičiulienė.

Spalio 29 d., šv. Petro par. bažnyčioje, 11 val. rytą įvyko iškilmingos Kristaus Karaliaus šventės pamaldos. Dalyvavo visų katalikiškų draugijų valdybos su savo draugijos ženklais. Bažnyčia buvo pilna žmonių.

3 val. p. p. įvyko Amžinojo Rožančiaus draugijos susirinkimas. Draugija rengia programą lapkr. 12 d., Seserų Nukryžiuotojo naudai. Susirinkimas daugiausiai svarstė apie būsimą gražų vakarą.

7:30 val. vak. bažnytinėje salėje, Tikėjimo Platinimo Draugija rodė paveikslus apie Indiją. Poros valandų rodymas gerai nušvietė 35 milijonų žmonių vargingą gyvenimą. Parodė ir katalikiškų misionierių darbus.

Tą dieną pakrikštyta Konstanėja - Ona Edmundo ir Zofijos (Liaubinitės) Kalukevičių. Kūmais buvo Povilas Bušmanas ir Lilijona Ausevičienė.

Tuomet buvo pakrikštyta ir Edvardas - Jonas Jono ir Amelijos (Griciūnaitės) Burbulių. Kūmai buvo Vincas Overka ir Valerija Griciūnaitė.

Tą dieną ištekojo Marcelė Ivanauškaitė už Amato Severino, gyv. 244 D St. Liudijo Juozapas Markelionis ir Alena Ivanauškaitė.

Spalio 31 d. šv. Petro par. bažnyčioje 4 val. pp. ir vakare, per Rožančiaus pamaldas, bus paskaitomos išpažintys prieš Visų šventę. Tą dieną yra pasninkas - vigilija.

Lapkr. 1 d., šioje bažnyčioje įvyks šv. mišios sekandiomis valandomis: 5, 6, 7, 8 ir 9. Kiekvienas katalikas kaip tokiu, turi išklausti vienų šv. mišių. Visų šventų dienoje. Vakare bus dveji mišparai.

Uždūsinėje šv. mišios prasišė 6 valandą. Jų bus laikoma visa dvyliką. Tą dieną galima gauti atlaidai "toties quotas". 4 val. p.p. ir 7:30 val. vak., bus paskaitomos išpažintys prieš pirmą mėnesio penktadienį.

NUOŠIRDŽIAUSI PADĖKA

Sekmadienį, spalio 22, 1939, šv. Petro par. bažnytinėje salėje įvykęs parengimas davė gražaus pelno, kuris buvo skiriamas Tėvams Marijonams. Rengėjų komisija pilną paskirstė sekančiai: \$100.00 Marianopolio Kolegijai ir \$25.00 Argentinėje statomai Marijonų naujai bažnyčiai.

Rengėjų Komisija nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie tik padėmė kokių nors būdų šį parengimą: atsilankymu, auka ar nuoširdžiu pritarimu.

Ypač tariame nuoširdžiai ačiū: Kleb. kun. Virmauskui ir kitiems vietiniams kunigams, kun. J. Vaitiekūnui, p. Onai Ivaškienei, motinėlei už vaikų ačiū leidimą pildyti programą ir visiems ir visoms.

Rengėjai.

VYČIAI MINĖS
JUBILIEJŲ

L. Vyčių 17-ta Algirdo kuopa šįmet švenčia 25-kių metų sidabrinį jubiliejų. Tą reikšmingą džiaugsmo šventę nori paminėti gražiausiai, įdomiausiai ir lietuviškiausiai. Ta proga yra rengiami šokiai Copley Plaza viešbuty lapkr. 18 d., ir šaunus bankietas su šokiais lapkr. 19 d., parapijos salėje, 492 E. 7th St.

Į šokius, žinoma, sugūžės daugiausia lietuviškas jaunimas ir, garsios orkestrės ritme atnaujins savo pažintis, sustiprins lietuvišką dvasią ateities darbams. Bankietė galima tikėtis daugiau senesnių žmonių, didžiūmėje buvusių vyčių, kurie savo dalyvavimu pagerbs vyčių vadus - veteranus, ir jaunajai kartai suteiks daugiau lietuviškumo dvasios ir duos suprasti, kad lietuviškos organizacijos yra vertos jos remti ir prie jų priklausyti!

Bankieto metu gros lietuviškas orkestras ir lietuviškos melodijos žadins visus prisiminti praėjusias 25 metų darbą ir, stiprins jų dvasią ateities darbams.

Bankieto metu pasižadėjo palinksinti svečius savo gražiais balsais ir dainomis gerb. muzikas Rapolas Juška ir dr. Juozas Antanėlis su savo mylima žmona Onute. Bus ir kalbėtojų, kuriuos paskelbsime vėliau.

Visi ruošimės į Vyčių garbingas sukaktuves, parodykime jaunimui, kad mes įvertiname jų gražią darbuotę.

"DARBININKO" BALIUS
JE DOVANOS

Šeštadienį, spalio 28, š. m., "Darbininko" baliuje, kuris įvyko Elks Ballroom svetainėje, Cambridge, buvo išdalinta dovanų \$90.00 vertės. Pirmą dovaną atiteko — Nr. 2383 — Morston, 50 Madison, Ave., Cambridge; antra dovana — Nr. 2632 — F. R. Briggs, 93 Cabot St., Newton, Mass.; trečia dovana — Nr. 3136 — Joseph P. Plauskas, 116 Bowen St., So. Boston; ketvirta dovana — Nr. 3206 — Fr. Joseph Havanage, 236 W. Third St., South Boston; penkta dovana — Nr. 3720 — P. Sinkevičius, 89 Douglas Ave., Providence, R. I.; šešta dovana — Nr. 6553 — J. Navitsky, 549 Grasmere Ave., Fairfield, Conn.

Šios visos dovanos randasi "Darbininko" administracijoje: 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Prašomi atsiliepti dėl atsiėmimo dovanų. Rengėjai.

KVIEČIŲ Į "PINAFORE"

Šiuomi nuoširdžiai šv. Petro parapijos didžiojo choro vardu noriu užkviesti visus iš visur ir mūsų rengiamą operetę "Pinafore", kuri įvyks lapkr. - Nov. 5-tą dieną (ateinantį sekmadienį) ir 8-tą dieną, (ateinantį trečiadienį). Opera prasidės 8:15 val. vakarė. Vieta — So. Boston High School auditorijoje, So. Boston, Mass.

Jaunimas jau daug laiko praleido, ir išmoko parengimą kuogeriausiai. Tas parengimas tinka kamai suruošti, su kostiumais, dekoracijomis ir orkestru kainuoja netoli \$700.00. Pinigų nesigalėjome nei vienam dalykui. Kadangi darbas eina sklan-

"Darbininko" Metinio Baliaus Fondas Auga

"Darbininko" metinė pramoga nuolat gausėdama savo rėmėjais, kad ir po Baliaus reišia didelių nuoširdumą "Darbininkui", kaip katalikiškos ir lietuviškos spaudos atstovui. Laikraštis "Darbininkas" yra tai galinga tvirtovė, kuri atlaiko įvairius priešų puolimus ir nuolat išeina į ofensyvą prieš visus tuos, kurie drįsta pulti katalikus bei mūsų tėvynę Lietuvą. Todėl suprantamas mūsų lietuvių katalikų ir nuoširdumas savo igulai.

Štai dar eilė rėmėjų, kurie įsirašė į eiles metinės pramogos rėmėjų: —

Wm. Galubickas, Chelmsford, Mass.	\$1.00
V. Andrūnas, W. Hanover, Mass.	\$1.00
Anna Janulevičius, Barre Plains, Mass.	\$1.00
P. Tamulevič, Waltham, Mass.	\$1.00
A. Bazikas, Worcester, Mass.	\$1.00
P. Virbickas, Pittsfield, Mass.	\$1.00
A. Kisieliū, Amsterdam, N. Y.	\$1.00
P. Kukauskas, Montello, Mass.	\$1.00
B. Kavaliauskienė, So. Boston	\$1.00
B. Kavaliauskienė, So. Boston	\$1.00
O. Baksienė, Cambridge, Mass.	\$1.00
M. Dereskavich, Du Bois, Pa.	\$1.00
V. Akelaitis, Worcester, Mass.	\$1.00
K. Shaknitis, Roxbury, Mass.	\$1.20
A. Kantautas, So. Boston,	\$1.00
Annie Warapecky, New Bedford, Mass.	\$1.00
J. Chubet, Norwood, Mass.	\$1.00
F. Kazlauskas, Amsterdam, N. Y.	\$1.00
Mrs. A. Gudelauskas, Granby, Conn.	\$1.00
J. Zemaitis, Brooklyn, N. Y.	\$1.00
J. Venclauskas, New York City	\$1.00
Mrs. A. Legis, Newark, N. J.	\$1.00
O. Verveckienė, Dorchester, Mass.	\$1.00
P. Duoba, So. Boston	\$1.00
Ig. Grubinskas, So. Boston	\$1.00
M. Varžinskas, Dorchester, Mass.	\$1.00
F. Zibutis, So. Boston	\$1.05
O. Westfilienė, So. Boston	\$1.00
A. Podell, So. Boston	\$1.00
F. Gerulsky, Islington, Mass.	\$1.00
Pr. Waliackienė, So. Boston	\$1.00
J. Owirka, Dorchester, Mass.	\$1.00
M. Kilmonitūtė, Mattapan, Mass.	\$1.00
F. Tuleikis, So. Boston	\$.50
E. Kuderaiuskienė, So. Boston	\$1.00
B. Masiulienė, So. Boston	\$1.00
J. Smilgis, Cambridge, Mass.	\$2.00
B. Jakutis, Cambridge, Mass.	\$1.00
K. Plekavičius, Cambridge, Mass.	\$1.00
A. Vaisiauskas, Cambridge, Mass.	\$1.00
E. Lūsis, So. Boston, Mass.	\$.50
F. Paszkus, Brighton, Mass.	\$1.00

Visiems mūsų prieteliams ir rėmėjams rengėjai reišia nuoširdžiausią ačiū. —

LEGIONIERIŲ
PRAMOGA

džiai, padėkos žodį turiu tarti visam chorui — kiekvienam choristui ir choristei. Žinoma, vieni sunkiau dirba už kitus, bet pas mus visi vežimą traukia. Ačiū už tai, choristai!

Išvardinti komitetus sunku, bet vis dėlto turiu tarti padėkos žodį šiems žmonėms: C. Zuloaitis už tvarkymą sekmadienį bilietų, ir Al. Marks už tvarkymą bilietų trečiadienį. P-lei J. Jokubaitis, Žardeckaitis ir ponams Yakavoniui ir Kleponiui už programos darbus. Šie asmenys važinėjo į kolonijas ir vakarais nedaug miegojo, kad atliktų darbą tinkamai. Ačiū! P-lei O. Sinkevičiūtei už sekretoriaus darbus. Kiek raštui valandų pašventė, tik tai ji pati ir aš žinau.

Operetės solistams: Dr. Juozui Antanėliui, jo žmonai Onai, Adomui Barauskui, Vincui Jenulevičiui, Broniui Skrickiui, A. Juodaičiui, M. Sinkevičiūtei, A. Kleponiui ir A. Taruškaitei reišia giliausią padėką už praktiškai valandas repeticirose.

Bet, choristai, kam iš kalno padėkoti? Žinau, kad jūs pastangos ateinančioji savaitė bus apvainikuotos džiaugsmu. Gerą darbą atliksit gerai — kuogeriausia. Man džiaugsmas turėti darbščius jaunuolius — jaunuolius. Ačiū visiems, mano darbą jūs palengvinat. Dabar lauksim gausios publikos ir visokių kritikų — gerų ir blogų.

Rapolas V. Juška.

Penktadienį, lapkričio 3 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėje, E St., So. Bostone įvyks Stepono Dariaus Posto 317 ir Auxiliary Amerikos Legiono viršininkų priesaika ir šauni pramoga. Gros legionierių benas.

Pirmadienį, spalio 30 d. rytą, širdies liga savo namuose mirė Juozas Stulpinas, gimęs 1874 m. Jis paėjo iš Lietuvos, Papielės vals. Gyvenso So. Bostone 82 Boxter St. Nuliūdime paliko žmoną Elena, dukterį, du sūnus ir dvi seseris. Bus laidojamas ketvirtadienį (lapkričio 2 d.) iš šv. Petro parapijos bažnyčios 9 val. į Kalvarijos kapus Woburn, Mass.

DYKAI BANDYMAS
NUO REUMATIZMO

Mes turim puikų Metodą nuo Reumatizmo, kurį noriai pasiūlyme kojam šio laikraščio skaitytojui, kuris tik pareikalaus. Jis kenčia skausmą sąnariuose, jeigu jis sustingę, arba labai jausius, jeigu turit kentėti kožoje oro permaining, štai jums praga išbandyti paprastą, kuris pagelbėsio šimams.

Mes noriai pasiūlym jums PILNĄ Pakelį, 7 dienoms DYKAI IŠBANDYTI, ir jeigu norėsite naudoti daugiau, tą galėsite daryti už mažus kaštus. Mes kviečiame jus naudoti tą vaistą 7 dienas, DYKAI, mūsų kaštus. Pasiųsk savo vardą ir adresą tuojau!

ROSSE PRODUCTS CO. Dept. X-9
2708 W. Farwell Ave. Chicago, Ill.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

SENIAUSIUS ŠIOS VALSTYBĖS
LIETUVIŲ GRABORIUS IR
BALSAMUOTOJAS
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 2590
Gyven. vieta: 838 Dorchester Ave.
Tel. COLUMBIA 2637.

Joseph W. Casper
(Kasperas)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS IR
BALSAMUOTOJAS
NOTARY PUBLIC
502 East Broadway,
So. Boston, Mass.
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Residence: 198 M St., So. Boston.
Tel. SOU Boston 1437
Tel. SOU Boston 3960.

ZALETSKAS

Funeral Home
564 E. Broadway
So. Boston, Mass.
D. A. Zaletskas F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0515
Tel. SOU Boston 2609

Edw. V. Warabow

(WRUBLIAUSKAS)
LIETUVIS GRABORIUS IR
BALSAMUOTOJAS
1156 Washington St.,
NORWOOD, MASS.
Tel. Norwood 1503
Brockton Office:
24 Field St.
Tel. Brockton 2005

IVAIRŲ SKELBIMAI

Juozas M. Dilis

Laikrodininkas

Parduodu įvairiausias rūšies auksinius ir sidabrinus daiktus.
Taipgi ir patalsau
366 WEST BROADWAY
So. Boston, Mass..

Peter P. Plevack

(PLEVOKAS)

Septyniais būdais stogų dengėjas.
Sodewall, Stut Metal Work
Namus Modernizuoja. Mokestis nu 3—6—9—12 mėnesių išsimokėjimu
TURI 25 METŲ PATYRIMĄ
Taiso ir stato kaminius.
Geras Darbas — Kainos Žemos
324 E St., So. Boston.
TEL. SOU 1452
Apskaitilavimai ir patarimai dykai

Lietuvis Plumberis

C. J. KUCINSKAS (KAY)

Nelauk vasaros — taisyk dabar, kol kainos yra žemos.
Atlieku visus plumberio darbus greitai ir pigiai. Gas ir steam.

322 Dorchester St.,

SO. BOSTON, MASS.
Namų tel. SOU 0346
Shapos adresas — 193 Broadway.

Slonite Welding Co.

Welding Hot Water & Steam
Boilers
Suveidiname boilerius ir kitokius dalykus
Darbą garantuojame 2 metams.

326 Mass Ave.

Arlington, Mass.

Tel. Arl. 2316

Profesionalai, biznierių, pramoninkai, kurie skelbiai "Darbininke" tikrai verti skaitytų paramos. Visi skelbkitės "Darbininke".

Queen Ann Laundry, Inc.

7—9 Ellery St.,

So. Boston, Mass.

Tel. SOU 2923

Jei norite, kad jūsų drabužiai būtų švariai išplauti, paveskite šį darbą mums.

Vilniaus Krašto Vaizdai



Jauna našlaitė Vilnijos kapuose rauda motutės netekus. O kas žino, kiek iškankintų lietuvių priglaudė Vilnijos žemelė...

Žinios Iš Lietuvos

Kaunas — Kainų tvarkytas šiomis dienomis įsakė visoms firmoms ir visiems verslininkams nuo šiol susirašinėjimą ir sąskaitas vesti tik lietuvių kalba. Tuo būdu ne vien palengvins kontrolės pareigūnams, nebereikalaus vertimų į lietuvių kalbą, kaip tatau ligi šiol vis dar būdavo, bet ir praskiriamas kelias lietuvių kalbai į prekybą, pramonę ir amatą, kuriuose ligi šiol nelietuviškosios firmos vadovavo bet kurią, tik ne

valstybinę kalbą, o valstybinę lietuviškąją, ir tai dažniausiai sudarykta, tevertodavo susirašinėjimui su valdžios įstaigomis ir lietuvių įmonėmis.

Kaunas — Jau parengtas ūkių skaldymui tvarkyti projektas, kuriuo nustatoma įvairioms žemės rūšims minimalės normos, žemiau kurių žemė negalės būti skaldoma. Būtent bus nustatyta minimalė norma I rūšies žemei — 6 hektarai, II rūšies —

8 ha, III rūšies — 10 ha ir 4 rūšies — 12 ha. Tos normos miestų I zonoje sumažinamos dar iki 50 nuos. ir II zonoje — 30 nuos. — Atsižvelgiant į gyvenimo reikalavimus, įstatymo projektas numato išimčių, kuomet bus leidžiama išigyti ir mažesnius kaip minimaliam ūkiui nustatytą žemės plotus iš stambesnių ūkių.

Kaunas — Ligi šiol mūsų jūrinė prekyba su užsieniais buvo palaikoma mūsų pačių ir svetimų bendrovių laivais per Baltijos uostus — Klaipėdą arba

Rygą, Liepoją, per Baltijos jūrą, pro Mammą, Zundo sąsiaurį ir Skageraką į Šiaurės jūrą. Kilus karui šie vandens keliai pasidarė nesaugūs, be to anglų laivų bendrovės mūsų prekių pasiimti tesutinka atsiųsti savo prekybinius laivus, tik iki Bergenų uosto, Norvegijoje, Atlanto vandenynė, arba dar toliau į šiaurę. Taigi susirūpinta naujais saugesniais keliais. Tuo reikalu Lietuvos kooperatyvų centrai pasiūlė delegaciją į Skandinavijos valstybes. — Į Vokietiją produktai iš Lietuvos siunčiami per Klaipėdą, iš kur vokiečiai jas pasiima savo laivais.

Kaunas — Lietuvos verslininkų sąjungos centro valdyba pareiškia, kad ji šiuo sunkiu momentu yra pasiryžusi tėvynei viską aukoti ir kviečia visus savo narius drąsiai, ramiai ir sąžiningai eiti savo pareigas, elgtis drausmingai, nesibijoti dėl ateities, pasitikėti savo krašto vadovybe, rūpestingai sekti ir pildyti vyriausybės įsakymus bei nurodymus. Tuo bus geriausiai patarnauta savo valstybės ateičiai ir tautos gerovei.

Kaunas — Tarp Rygos ir Kauno Aero klubų vedamos derybės oro susisiekimui tarp šių miestų įvesti. Svarbiausiais klausimais jau esą susitarta, tad manoma, kad Kaunas - Ryga oro susisiekimas greit bus pradėtas.

Klaipėda — N. Tilžės Keleivis praneša, kad Tilžėje kas savaitę kavos pupelių ir kavos pakaitalų (erzaco) ant kortelių duodama po 63 gramus žmogui. Iš to 63 gramų skaičiaus, grynų kavos pupelių per savaitę vienam žmogui duodama iki 20 gramų, bet pupelės bus duodamos tik suaugusiems, turintiems virš 18 metų amžiaus. — Beveik visoms tabako prekėms ir alkoholiniams gėrimams įvesti 20 nuošimčių "karo priedo" mokesčiai.

Kaunas — Iš Skandinavijos kraštų Baltijos valstybėms persiūsta didelė pašto siunta, iš kurios apie 500 maišų per Rygą atsiųsta į Lietuvą, tai daugiausiai iš Vakarų Europos ir Amerikos siunčiamoji korespondencija.

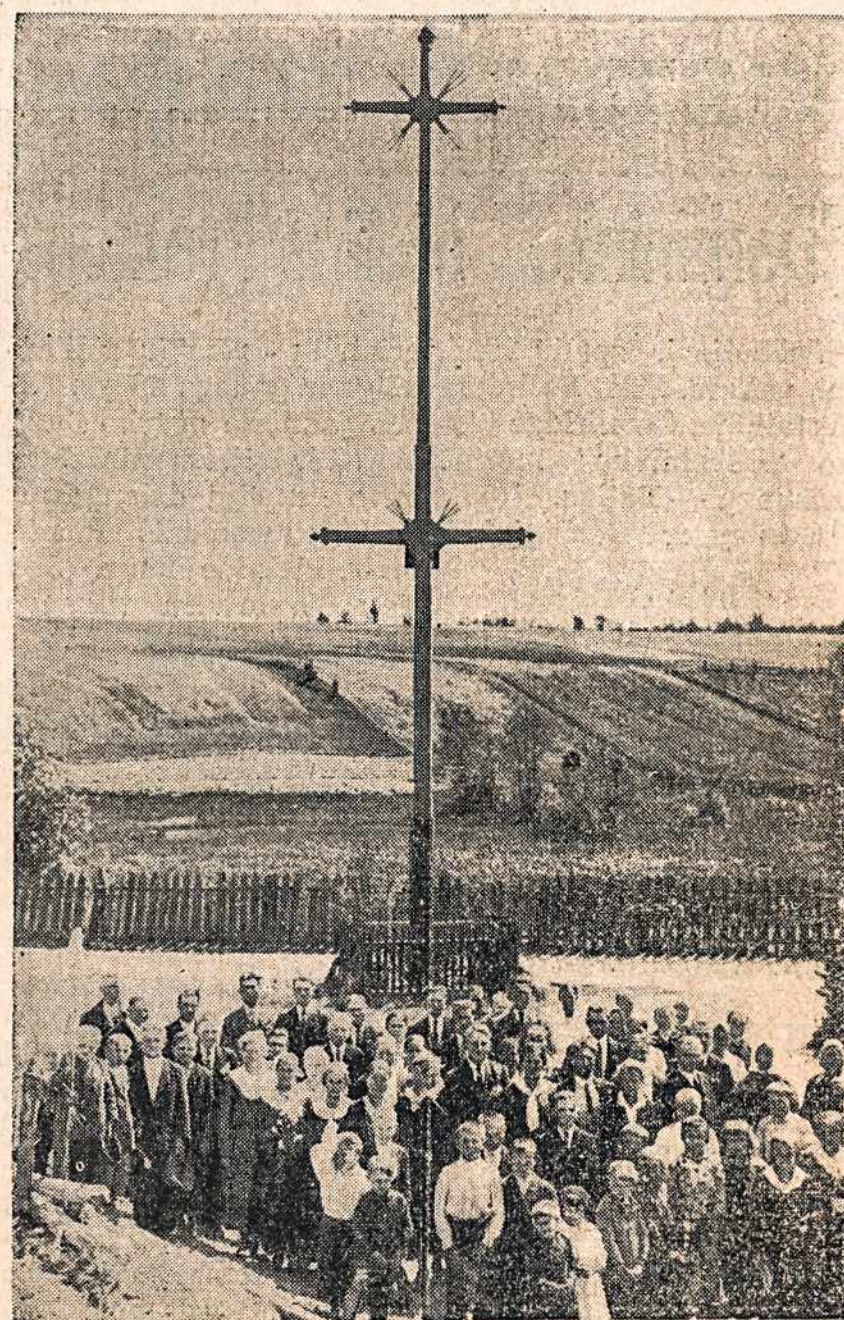
Kaunas — Per pirmuosius 7 mėnesius, nuo sausio iki liepos pabaigos šiemet Lietuvoje buvo 12,034 jungtuvės (1938 m. buvo 12,204, 1937 m. buvo 10,968), gimė 33,301 kūdikis (1938 m. 33,389, 1937 m. 32,454), mirė 20,614 (1938 m. 17,149, 1937 m. 19,333) ir priaugo 12,687 asmenys (1938 m. priaugo 16,240, 1937 m. 13,121). — Per vieną liepos mėnesį šiemet priaugo 2,397 (1938 m. priaugo per tą patį mėn. 2,536, 1937 m. 2,026).

Kaunas — Lietuvoje šančių lenkų pabėgėlių globą perėmė Lietuvos Raudonasis Kryžius, kurs susisieks su Tarptautiniu Raud. Kryžiumi, pažadėjusiu taip pat prisidėti prie lenkų pabėgėlių išlaikymo ir aprūpinimo.

Darbo Prievolė Lietuvoje

Kaunas — Vidaus reikalų ministras, pasirėmęs nepaprasto meto įstatymu, rugs. 22 d. paskelbė darbo prievolę viešiesiems darbams. Viešieji darbai galės būti organizuojami, reikalui esant, krašto gynimui, gyventojų gyvybei, sveikatai ir turtui apsaugoti, viešiesiems keliams tiesiti, tiltams statyti ir remontuoti, viešojo naudojimo trobesiams bei įrengimams statyti ir remontuoti, valstybės ir savivaldybių įstaigų bei įmonių normaliam veikimui laiduoti ir atlikti privatinį įstaigų, įmonių bei žemės ūkio darbams, kurie reikalingi kraštui būtinomis medžiagomis, energija, gaminiais ar maistu aprūpinti. — Darbo prievolei gali būti pirmoj eilėj šaukiami asmenys, tinkami organizuojamam darbui ir neturį nuolatinio užsiėmimo arba darbo. Nuo darbo prievolės atleidžiami pašauktieji karo tarnybon, kunigai, moksleiviai mokslo metu, valstybės, savivaldybių, privatinų įstaigų bei įmonių tarnautojai tų įstaigų arba įmonių darbo metu, nesveikieji ir luošieji ir dirbantieji žemės ūkyje sezoninių darbų metu. Atliekantiems darbo prievolę bus užmokama.

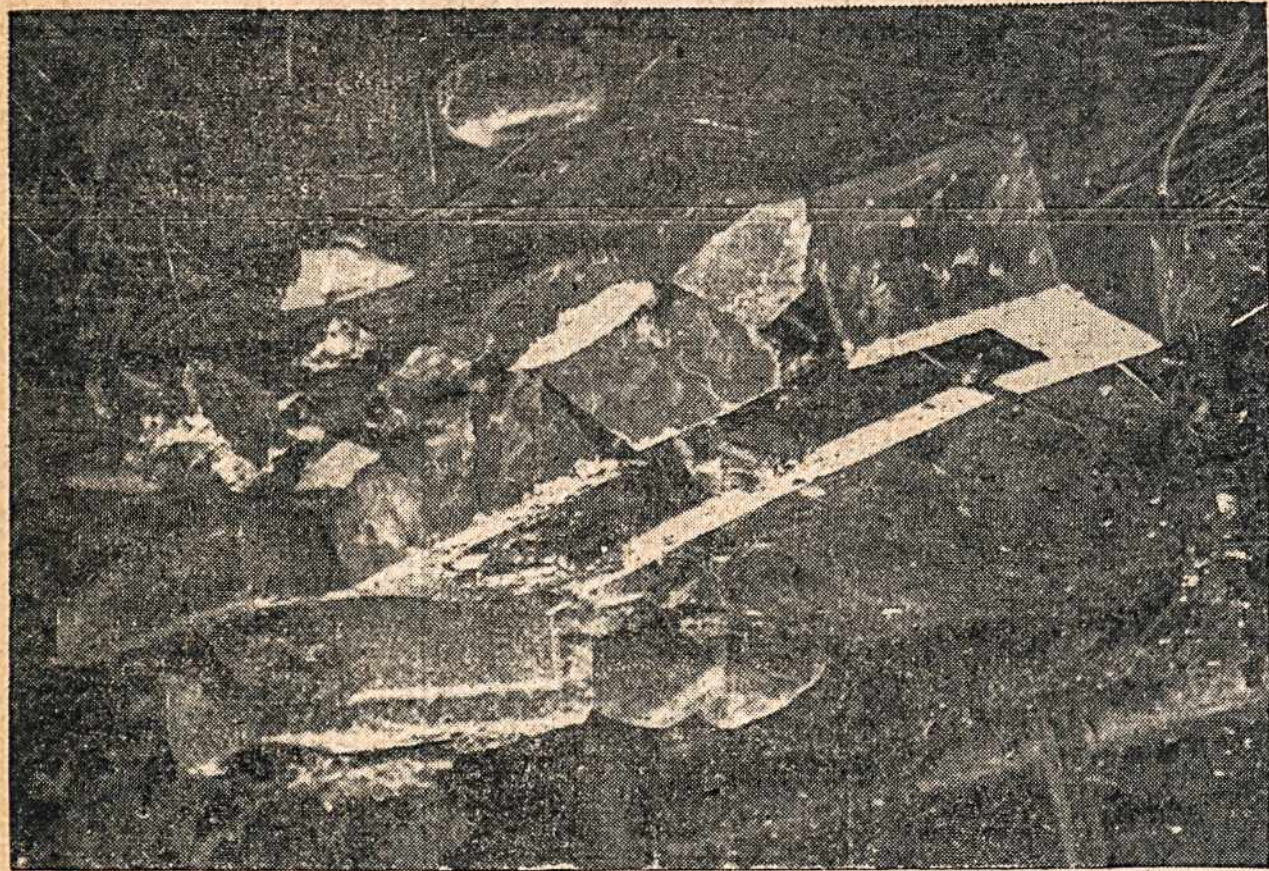
Nuo pusės rugsėjo Lietuvoje baigėsi ilgoji sausra ir kelinta diena kaip lygia arba yra drėgna ir apsiniaukę. Upėse, kurių vanduo per paskutinį dvidešimtmetį buvo labiausiai



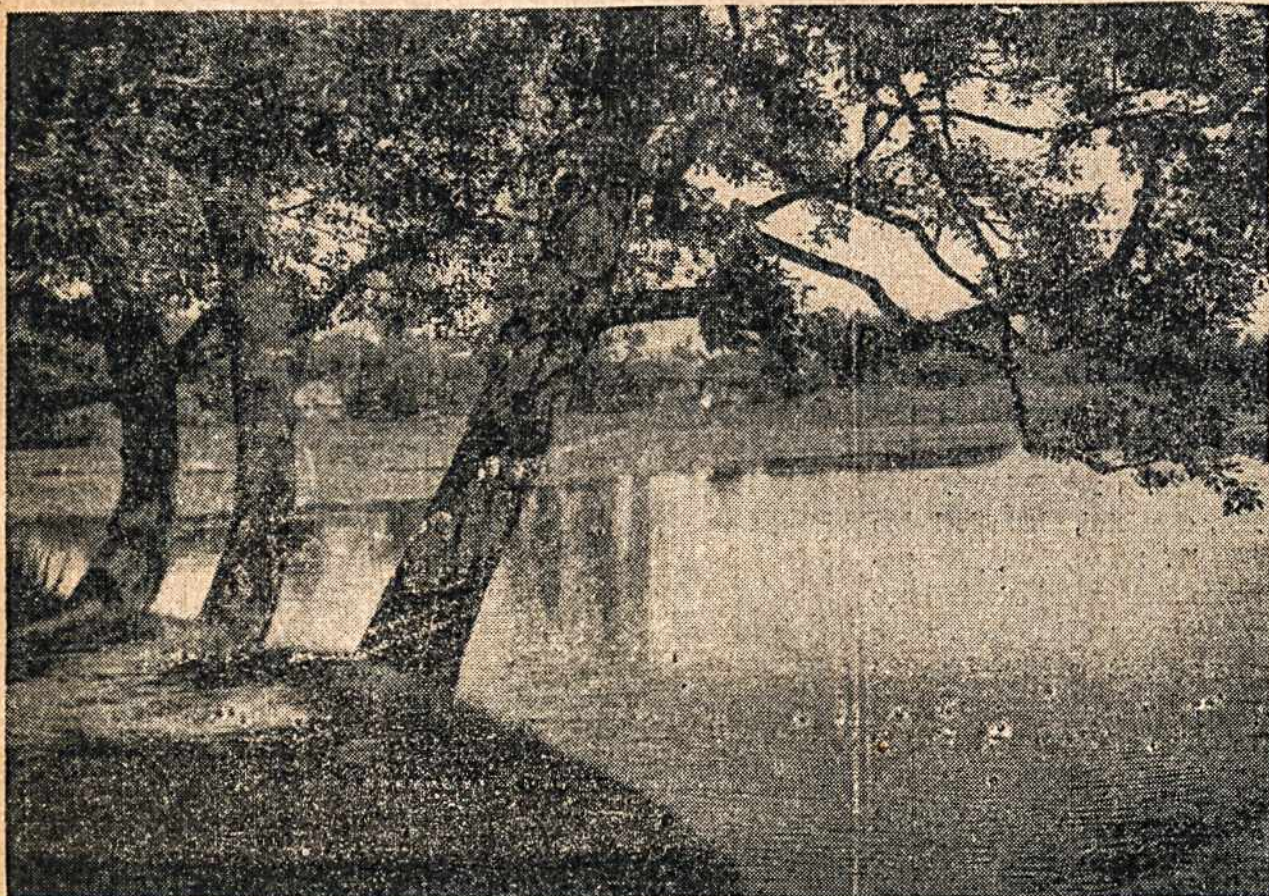
Kryžius liudijąs lietuvių darbą, tikėjimą ir viltį, kad ir likusieji Lietuvos plotai ir gyventojai bus atvaduoti. Šis kryžius statytas šv. Kazimiero Drjos, Kapiniškių skyriaus Marcinkonių valsčiuje, kurie pasiliko rusų okupacijoje.

nukritęs, dabar vėl pradėjo kilti. Dėl sausrų išdžiūvusios ganyklos vėl pasitaiko. Rugių pasėliai gražiai sužaliuoja. Vyriausybės paraginti, ūkininkai šį rudenį pasėjo rugių ir kviečių vietomis net daugiau, kaip pernai.

Kauno miesto savivaldybė pradėjo atstatyti istorinę Kauno pilį. Šiemet bus atlikti esamų pilies sienų sustiprinimai. Silpnės pilies vietos atsargiai išardomos ir atstatomos iš naujo.



Lenkų išniekintas lietuvių kario kapas dar liko neatvaduotas švenčionių apylinkėje.



Vienas iš gražiosios Vilnijos vaizdų vėl puoš Lietuvos paviršių.



Lietuvos kariuomenė ant bėrųjų žirgų į Gedimino kalną. Ją pasitiko iš tolimiausių kampelių džiaugsmo ašaromis 19 metų vergavę vilniečiai.



Asmenybės gimsta varguose. Štai Vilniaus krašto studentai, Lenkijos valdymo metu, gaminosi sau maistą ir, nežiūrėdami labai vargingų pragyvenimo sąlygų, ryžtingai žengė į mokslo viršūnes.